

DOMOLJUB

Izdaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K. na leto. (Za Nemčijo 4 K. za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in in-serat pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1916.

Leto XXIX.

Lesna trgovina.

Lesna trgovina je za našo državo, posebej pa še za Slovence, že pred vojsko leto za letom vedno več pomenjala. Saj tudi ni čuda; lesa ima naša državna polovica 9.768.290, Ogrska pa 8.948.875, skupaj torej 18.717.165 ha, to je 30 odstotkov vse površine. Poleg tega imamo še v Bosni in Hercegovini malo manj nego 3 milijone ha lesa. Nemčija ima na primer samo 13 milj. 995.869 ha gozda. Vrednost lesa se dviguje. Med drugimi rečmi je temu vzrok tudi to, da so v Severni Ameriki dobičkaželjni špekulantje nekdanj ogromne gozde skoraj opustošili. Veliko so jih prav do zadnjega debela posekali, in vsled tega les iz Severne Amerike ne prihaja več v takih množinah na svetovni trg kakor nekdanj. Severne dežele tudi silno sekajo; še zdaj razmeroma 50 odstotkov več lesa izvažajo nego naša država. Kako je v Ameriki, nam najbolj kaže angleška Kanada. Da bi varovala svoje gozde in obenem tudi preskrbela svojemu ljudstvu zasluzka, zato prepoveduje izvoz neobdelanega lesa. Mimogrede rečemo, da ne bi prav nič škodilo, če bi se tudi pri nas bolj na to gledalo, da bi se les ne izvažal v surovem stanju, ampak obdelan v tuje države. Visoke cene lesa so pravzaprav v naših planinskih krajih kmeti držale nekaj pokonci, da ni popolnoma propadel. Zivinoreja mu je šele zadnje čase jela toliko nesti, da se je izplačala, žito je bilo pa vedno dražje in zato bi se bilo kmetu v naših planinskih deželah še mnogo hušje godilo, ko bi ne bilo lesa, in ko bi les ne bil imel razmeroma precej visoke cene. Lesne obrti — sodarstvo, rezbarstvo, zobotrebci, mizarstvo — so zavoljo tega velikega pomena, ker prinašajo zasluzek večkrat v take kraje, ki so tako daleč oddaljeni od sveta, da bi tam sploh nobenih dohodkov ne bilo. Obenem dajejo zasluzka ob takim letnem času, ob

katerem ni mogoče na kmetih nikjer dobiti dela.

V naši državni polovici imamo večinoma mehak les, zlasti smreko in jelko. Ogrska ima pa predvsem trd les, zlasti velikanske nasade hrastov, izvrstnih vsled svoje starosti in množine. Prav posebno slovi v tem oziru Slavonija. V Karpatih v severovzhodnem delu in v Bosni so še pragozdi, zlasti bukovega lesa. Sorazmerno ima v celi Evropi samo še Finska več gozdov nego Bosna.

Na leto se šteje, da v celi naši državi priraste 60 milijonov metrov lesa; pač večja polovica za kurjavo. Do sedaj se izvažava v tuje države samo 30 odstotkov, kar ga na leto priraste, seveda le za uporabo, ne za kurjavo sposobnega lesa. Iz tega se vidi, da bi se izvoz lesa še silno lahko pomnožil, in da imamo v gozdu še ogromno bogastvo, ki bo zlasti po vojski imelo za vse državno gospodarsko življenje največji pomen. Vrednost lesa, kar smo ga izvozili l. 1909., je znašala 229.000.000 kron, l. 1913. pa 259.000.000 K. Samo sladkorja se izvozi večja vrednost nego lesa. Po vojski bosta pa vsaj prvi čas za izvoz pripravljena samo les in sladkor. Vse drugo blago se bo moralo šele s pridnim delom izpopolniti. Iz tega se vidi, kolikvega pomena bo trgovina z lesom že zaradi tega, ker nam bo ta trgovina prinesla zlata iz tujine v našo državo in s tem izboljšala vrednost našemu denarju.

Zdaj pa pomislimo, da je domala vso trgovino v naših južnih deželah imel Lah v rokah. Naši lesni trgovci so bili prav za prav glede na les, ki se je izvažal iz države, samo prekupci za velike laške lesne trgovine. Naravnost na Laško ali v Egipt, ali na Grško in v Malo Azijo ni naših takorekoč nobeden nič prodajal. Blago je spravil do Trsta, in tam ga je prevzela laška tvrdka. Laška vlada je to reč z vsemi silami podpirala. Za vse stavbe, ki so se zidale z državnim ali sploh javnim pre-

moženjem, je izrečno zahtevala, da je bila dotična tvrdka, od katere je kupila les, laška. Ko je bil potres v Mesini in v okolici, se je potrebovalo silno veliko lesa za barake in potem za nove stavbe; toda nit v tem slučaju velike potrebe ni bilo mogoče nobenemu našemu trgovcu napraviti naravnost kake kupčije. Pa kaj bomo govorili o izvojni lesni trgovini, ko so naši lesni trgovini Lah celo pri nas doma delali: znatno konkurencio in so velik del lesa, ki ga je potrebovala naša država sama, prodajale laške tvrdke. Menda bo razumel vsak, če rečem, da mora biti vseh nas najodločnejša volja, poskrbeti, da se po vojski te razmere temeljito izpremenijo. Lesna trgovina ne sme na noben način več pasti Lahom v roke. Milijone so zaslužili v tem oziru od nas in z njimi okrepili tudi državno gospodarstvo. Precejšen del bomb, šrapnelov in granat je plačan z denarjem, ki ga je dala Lahu naša lesna trgovina. Zdaj je čas, da se združijo lastniki gozdov in lesni trgovci in da v krepki zvezi ogledajo nova pota naši lesni trgovini.

Kazni božje.

Sveti Tomaž Akvinski je premišljeval nekdanj velike božje kazni: kuگو, lakoto, vojsko. Kako to, da Bog kaznuje s krivičnimi tudi pravične, s hudobnimi tudi nedolžne. Ali bi človek smel tako kaznovati? Ne, si je dejal, človek tega ne bi smel. Kazen je kazen za slabo dejanje. Kdor je kriv, tega naj zadene kazen, a ne nedolžnih! Kako pa, da Bog tako kaznuje? Ali je mar Bog manj pravičen kakor človek? Sveti Tomaž se je zgrozil, da bi se mogla komu zbuditi taka misel. On — angeljski učitelj — je predobro vedel, da je božja pravičnost neskončna, ki se ž njo človeška pravičnost sploh merití ne more. Bogokletno

bi bilo le za hip dvomiti o tem. Ni pa greh premišljati, kako se vse to ujema, kolikor pač človek more to spoznati. Zakaj to je gotovo, da z lučko naše pameti ne moremo obsvetiti vse božje neskončnosti!

Sv. Tomaž je mislil in mislil in prišel do tega-le konca: Božje sodbe moramo presojati z večnosti. Če pa gledamo z višave večnosti, pa takoj vidimo, da je edino resnično hudo, če človek izgubi milost božjo. Brez vsega, kar ljudje na zemlji imenujejo dobro, človek lahko pride v blažena nebesa, samo brez božje milosti ne. In milosti svoje Bog nikdar nikomur ne vzame, če ni človek res sam hudo kriv. S tako kaznijo Bog pravičnih in nedolžnih nikoli ne kaznuje.

Seveda je pa na svetu še marsikaj, kar je vendarle hudo, četudi ni hudo z ozirom na nebesa. Hudo je trpljenje, bolezen, lakota, smrt. Za duše ne, a za telo; za nebesa ne, a za življenje na zemlji. Zakaj s temi kaznimi Bog kaznuje tudi pravične?

Sveti Tomaž je dalje mislil in prišel do tega-le sklepa: Premnogokrat nas Bog kaznuje, ko mislimo, da nismo krivi, pa smo. Ali se kristjani zavedamo dobro, da so tudi tuji grehi in da jih je cela vrsta? Da jih katekizem našteva devet? Ej, le premalo mislimo na to! Že na to, kar smo sami storili, malo mislimo, koliko manj na to, kar smo krivi bili, da so drugi storili! Koliko greha bi morda ne bilo na svetu, če bi mi zvesto izpolnjevali svoje dolžnosti, če bi lepo vzgajali otroke, če bi se vedno in povsod izkazali krščanske može in žene, če bi bili z vsem življenjem lep zgled krščanske vere in pravičnosti in zlasti če bi prav veliko in pobožno molili! Kakor smo vsi Adamovi otroci, tako Bog hoče, da z ljubeznijo, z zgledom, z molitvijo drug drugemu pomagamo. Če ne, če smo marveč drugim celo v spotiko, tedaj kaznuje Bog grehe drugih tudi na nas; in mi se ne moremo pritoževati, da bi kazni ne bili zaslužili. Koliko huđega smo katoličani krivi, ker smo podpirali slabe liste, ker nismo storili, kar bi bili mogli, da bi se odpravilo grdo popivanje, nesramno ponočevanje, pohujšljivi plesi, slabe družbe! Koliko smo semu zagrešili, ker smo se preveč navezavali na časne stvari in izgubili izpred oči Boga in božje kraljestvo. Tudi smo preveč mislili le nase, a se premalo menili za to, kako je z božjim kraljestvom drugod. Ali bi bila huđobija drugod tako narastla, če bi tudi mi bili storili, kar smo mogli, da bi bili vsaj srčno molili, kar nam narekava »očenaš«: posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo! K nam — to je, na zemljo, k nam Adamovim otrokom, med vse narode in v vse kraje. Ali se nekateri kaj brigajo za misijone? Tako Bog tepe narode zavoljo njih pregreh, a z narodi tepe tudi nas, ki bi jim bili lahko pomagali, da bi se bili izkopalji iz greha, a nismo.

Če takole sledimo sv. Tomažu, se zdi, da se bomo morali do malega vsi stisniti lepo v kot in skesano moliti: Oče naš, zgori se tvoja volja! O krivi smo, krivi, le preveč krivi. Jaz že, vi tudi, tudi, kaj ne, in vi?

Sveti Tomaž je pa mislil še dalje. Vendar se pa lahko zgodi, da kdo ni kriv, na primer, zares dobri. Zakaj morajo tudi ti trpeti?

Sveti Tomaž je spoznal, da božje kazni niso vedno in za vse prave kazni. Potem pa, da je velik razloček med Bogom in ljudmi. Bog pošlje kugo, lakoto in vojsko. S tem brezbožne kaznuje, pa tudi manj dobre; za dobre in tudi še za manj dobre ima pa ta šiba drugačen pomen. Bog dobre in manj dobre s trpljenjem čisti: tako zadoste bolj in bolj za prejšnje grehe, oprostite se bolj in bolj strasti in slabih nagnjenj, utrdijo se bolj in bolj zoper nove nevarnosti, skušnjave in grehe. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga: v trpljenju takorekoč vzrastejo in dozore v krščanske može in žene, v preskušene junake krščanske vere in ljubezni, v svetnike in svetnice. Ali mislite, da so bili svetniki in svetnice samo za prejšnje čase? O ne, tudi med nami so, ne vedno tako očitni, a resnični; a nikogar ni, ki bi ne bil izšel iz ognja trpljenja. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga kvišku, da bolj in bolj zahrepene po blaženih nebesih in posledje tako žive, da dvigajo s seboj tudi druge.

Človek, pravi sv. Tomaž, ne vidi v prihodnost, ne more presoditi, kaj bi moglo to ali ono hudo v prihodnosti povzročiti, nima v oblasti prihodnjih dogodkov. Bog vse to vidi, ve in zmore. Zato človek ne sme tako kaznovati, da bi kazni bila kaznen za huđobneža, a da bi zadela tudi nedolžne. Bog pa. Bog lahko pošlje eno ter isto hudo na vse: za huđobne je kaznen, a je lahko tudi pomoček poboljšanja; za dobre naj bi bilo po božji volji blagoslov. In Bog ve, da jim je lahko največji blagoslov! Kar je še bilo lepega in velikega na svetu, je izšlo iz trpljenja!

Ali ni sveti Tomaž Akvinski, kar je premislil, dobro premislil?

Londonska zarota.

Od visoke strani je prišlo nedavno zagotovilo, da se Avstriji in Nemčiji ne more očitati, če se vojska še vedno nadaljuje. Tiste, ki so sedaj pravzaprav premagani — je iskati v četversporazumu. Namesto da bi pa prosili za mir, so se medsebojno zavezali ter v takozvani londonski pogodbi sklenili, da nobena država entente ne bo sklenila posebnega miru. Kako so n. pr. planili te dni v svojem časopisju po Črnigori, ki se je odločila za mirovna pogajanja! Črnogorski kralj Nikita je vsled tega ves zbeگان. Popihal jo je na Francosko. Londonska pogodba je — rekli bi — zarota zoper mir, in tisti, ki so to zaroto skovali, so obenem prvi povzročitelji sedanje vojske in odgovorni za vso kri, ki bo še tekla.

Torej naši sovražniki so one zverine, ki ne marajo miru, ker smatrajo čas za svojega najboljšega zaveznika, ki mislijo, da bodo svoje framasonske namene tem gotoveje doseгли, čim bolj se vojska vleče.

Kdo je za to londonsko zaroto, smo ravnokar namignili. Razvidi se pa jasno iz neke opazke v londonski pogodbi, ki bi brez nje Italija ne bila pristopila zraven. Opazka vsebuje naravnost sovražno ost zoper poglavarja sv. Cerkve, ki se po zahtevi Italije (oziroma londonske pogodbe) ne bi

smel povabiti k bodočemu mirovnemu pogajanju ob koncu vojske; razven tega pa omenjena opazka zabranjuje, da bi se izpremenila ona pravzaprav poniževalna garancijska (varstvena) postava, ki so jo Lahki skovali o priliki oropanja cerkvene države. V navedenem dostavku londonske pogodbe se kažejo očitvidno prsti italijanske lože, Londonska pogodba, h kateri je sicer Italija že zelo pozno pristopila, ima znak zarote proti sv. stolici in proti papeštvu.

Framasonstvo, ki ima na vesti velik del krivde, da je izbruhnila sedanja vojska, se trudi na vso moč, da bi se vojska zategnila in da bi se zabranil in preprečil za nas ugoden mir.

Zarota lože je pa naperjena obenem zoper papeža. Framasonska loža se boji, da ne bi se po zmagi osrednjih velevalsti okrepila moč in veljava sv. stolice ter zagotovila potrebna samostojnost poglavarju sv. Cerkve. Zato pa framasoni zahtevajo, da naj se boj nadaljuje do obojestranskega uničenja narodov. Prav vsled tega lahko rečemo, da je sedanja vojska boj peklenških moči zoper kraljestvo božje, zoper pravni red na zemlji, boj teme zoper Petrovo skalo.

Toda uprav z ozirom na ta značaj ki ga ima sedanja borba, smemo upravičeno pričakovati, da bo ne samo sedaj, marveč tudi v bodoče zmagala na naši strani; kajti z nami je Bog, ki bo pripomogel svoji Cerkvi do zmage.

Ze stari pogani so vse storili, da bi zatrli sv. Cerkev, da bi ugonobili papeštvo. Tekom 300 let — je bil skoraj vsak rimski škof mučenec. Toda cesarstvo rimskih močnjakov se je zrušilo v nič, stol sv. Petra pa še vedno stoji v Rimu.

Tudi zarota v Londonu bo zadela usoda vseh zarotnikov proti katoliški Cerkvi; saj je ta zarota najgrše huđodelstvo, kar jih svetovna zgodovina pozna. Zgodovina govori o zarotah zoper posamezne dobre in slabe osebe; bile so zarote zoper kralje in vladarje, zoper vlade in državnike; — zarote zoper svobodo in življenje polovice sveta, zoper mir med narodi — pa še ni bilo. Toda uprav ta zločin bo mero huđobij naših sovražnikov napolnil do vrha, utrudil pa tudi božjo potrpežljivost...

Pregled po svetu.

Kaj se pripravlja. Iz vseh vojskujočih se držav poročajo o velikih pripravah za bodoče odločilne dni, ko bo šlo za končno odločitev. — Močnejših vplivov na korist miru ni moč tajiti, ker se zavzemajo za mir zlasti višji ruski krogi, osobito pa carica sama.

Bolgarski kralj vrača obiske. Kralj Ferdinand je 8. februarja obiskal nemškega cesarja v nemškem glavnem stanu. — Spremljal ga je ministrski predsednik Radoslavov, vojni poveljnik Žekov in nekoliko vojaštva. — V avstrijskem glavnem stanu je obiskal maršala nadvojvodo Friderika.

Oborožene trgovske ladje. Avstro-ogrška vlada je poslala vsem nevtralnim državam spomenico, ki v nji opozarja, da

je Anglija svoje trgovske ladje oskrbela s topovi; zgledu Anglije je sledila tudi Francija in Italija. C. in kr. vlada opozarja, da izgubi vsaka v katerikoli namen s topovi oborožena trgovska ladja lastnost mirne ladje; avstrijskim pomorskim vojnim silam se je torej ukazalo, naj ravnajo s takimi ladjami, kakor sploh z vojnim ladjevem. Ta ukaz se začne izvajati šele 29. februarja. To pa zaradi tega, da zamorejo nevtralcu posvariti svoje ljudi, naj ne izpostavljajo ne sebe ne svojega blaga v nevarnost na takih oboroženih trgovskih ladjah.

Diplomati zapuste Atene. »Echo de Paris« poroča: Arhive avstrijskega, nemškega, bolgarskega in turškega poslanstva v Atenah so prepeljali v Bitolj. Konzuli in njih rodbine se pripravljajo, da zapuste Atene.

Razorožitev Črnogore je sedaj končana. Za Avstrijo je s tem črnogorsko vprašanje rešeno.

Srbska vlada naznanja nevtralnimi državam, da se je naselila na otoku Krfu. Srbski konzuli in diplomatični zastopniki se bodo vrnili v stolico srbske vlade.

Zli duh v Grčiji je Venizelos. Nahaja se zmerom v Solunu, kjer hoče menda uresničiti svoje prevratne načrte, da se ob ugodnem času strmoglavi grška vlada in dinastija. Atenske oblasti so ga že pozvale, naj zapusti Solun, a se ni zmenil za to.

Blokada Grčije. Laški listi pišejo, da ententa zelo strogo straži grško obalo in vse ladje, ki so namenjene v Grčijo. Med grškim prebivalstvom se močno čuti pomanjkanje živeža; premoža ni skoraj več dobiti.

Nevtralnost Romunije. Romunski ministrski svet je sklenil, da hoče še naprej varovati najstrožjo nevtralnost. Romunija in Grčija se dobro razumeta. — Pravkar pa čujemo, da se Romunija v kratkem odloči.

Briand v Rimu. Glavar francoske vlade je bil te dni v Rimu. Razgovarjal se je z veljavni osebami. O čem? — Giolittijevi pristaši protestirajo proti Briandovemu načrtu, ki hoče doseči, da napove Italija Nemčiji vojsko. Ali je potovanje Briandovo imelo ta namen? — Salandra se je odpeljal na bojišče, ko je prišel Briand v Rim!

Giolittija že kličejo. — Giolitti, bivši italijanski minister, se je bil umaknil, ko je izbruhnila vojska; zadrževal je namreč sovražno razpoloženje proti Avstriji, dokler je mogel. Ko se je pa nahujkana ulica dvignila zoper njega, je pobral kopita in se umaknil. Dobro smo pa vedeli, da bodo Italijani, ko se jim poleže kri, tega moža še potrebovali. Zdaj čujemo, da je Giolittija ministrski predsednik Salandra že obiskal v Turinu. Salandra se je vsega naveščal, osobito pa neplodnega vojskovanja.

Spor med Ameriko in Nemčijo zaradi »Lusitanije« se smatra skoraj kot poravnani, ker je Nemčija storila vse, kar je mogla, da se spor ne razpali.

Na Kineškem — mir. Vladne čete so popolnoma premagale vstaje in zasedle ugodne postojanke.

Svetovna vojska.

Uspeh zadnje borbe pri Oslavju. — Napad na laško letalsko pristanišče pri Gradežu. — Naše čete zasedle laško postojanko na Rombonu. — V Voliniji in vzhodni Galičiji novi spopadi. — Tirano v Albaniji zasedle avstrijske čete, Etbasan pa Bolgari. — Bolgarska moč napreduje proti morju. — Italijani odbiti zahodno od Tirane. — Delovanje nemških čolnov-potapljačev: Pogreznjeni dve angleški in ena francoska bojna ladja. — Napadi naših vodnih letal na italijanske prometne naprave.

VOJSKA Z ITALIJO.

Zavezniki od Italije odločno zahtevajo, da bi morala sodelovati tudi na bojiščih izven Italije — pri Valoni ali pa Solunu. Italijani se pa boje, da bi naše čete prodrle

Boji pri Loosu.

soško fronto, če bi Italijani oslabili svoje črte. Uspehi naše armade pri Oslavju in pri tolimskem območju so spravili vodstvo italijanske vojske v nervozno boječnost. — Zdi se, da je italijanska vlada izdala ukaz, da se vpokličejo še novi letniki peči orožje, ker morajo vsled vladne odredbe biti pripravljene vse italijanske srednje šole, da vsak čas lahko sprejmejo čete. Italijanski listi pravijo: Italija je zavrnila zahtevo entente, da bi poslala del svojih čet v Albanijo, Macedonijo ali celo v Egipt. Obramba lastnih tal, tako trdi, ja važnejša, kot ves Balkan.

Podrobnosti o boju pri Oslavju. Dne 24. jan. ob 3 popoldne so naše čete krepko prožile ogenj na italijanske postojanke. Do 600 topov je bruhalo morilno železo na sovražnika. Med grmenjem so se dobro razločili 30-5 cm možnarji. Po nedolgi kanozadi se je začelo povelje »Naprej proti Italijanul« To je najbolj gorka želja naših neustrašenih borilcev, ki se jim je bila takrat izpolnila. Sledil je naskok. Kljub strašnemu pritisku so se Lahi umikali le korak

za korakom. Šele, ko so naši jeli rabiti strašno orožje, s katerim so metali plamen v sovražne vrste, so Italijani opustili vsak odpor in se vdali. 1200 Lahov, med njimi 2 majorja in 45 drugih častnikov, je bilo ujetih. — Naša artiljerija je celo noč in naslednji dopoldan nadaljevala svoj ljuti ogenj proti sovražnim baterijam.

Napad na italijansko letalsko pristanišče pri Gradežu. Naši letalci so 7. februarja poleteli ob solnčnem vzhodu čez morje v Gorgo pri Gradežu. Nemili jutranji pozdrav je dobro učinkoval. Lope so jele goreti, preden so otvorili Lahi streljanje s topovi. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Strah pred našo ofenzivo. Lahi nervozno poizvedujejo, če in kdaj se bo zvalila nanje naša ofenziva. Da bi bili bolj varni, so 7 km za svojo fronto zgradili betonirano brambno črto. V tem so pač mojstri. Koliko jim bo to pomagalo, je vprašanje časa.

Italijansko vojno poročilo. Čujemo, kako obveščajo svoje ljudi italijanski vojni poročevalci: Rim, 9. februarja. Na Tridentinskem in v Karniji je delovalo topništvo in naši poizvedovalni oddelki kakor navadno. S cele bojne črte ob Soči se poro-

ča, da je pomnožil sovražnik delovanje topov in letalcev. Naše topništvo odgovarja ljuto na ogenj. V odseku Zagora (srednja Soča) je napadel neki naš letalec drzno dve sovražni letali, ki ju je prisilil s ognjem iz svoje strojnice, da sta pobegnili.

Položaj na italijanskem bojišču je sedaj tak, da se Italijani boje naše ofenzive. Bc jazen se kaže v tem, da utrjujejo z mrzlično delavnostjo svoje črte, poglobujeje jarke, delajo nove žične ovire, betonirajo postojanke itd. Našim ne ostane nobena njihova kretanja prikrita. Prasketanje pušk ne preneha niti ponoči; toda naši vojaki na ta slepi ogenj niti ne odgovarjajo več.

Naše čete zasedle laško postojanko v Rombonu. Na primorski črti je opazovati neraj dni bolj živahno artiljerijsko streljanje. Pri Bovcu so naše čete 12. februarja osvojile sovražno postojanko na Rombonu. Ujetih je bilo 73 alpinov, uplenjene 3 strojnice.

VOJSKA Z RUSI

Iznova so začeli. Rusi so se zopet lotili sisifovega dela. Napade so obnovili ob

bi bilo le za hip dvomiti o tem. Ni pa greh premišljati, kako se vse to ujema, kolikor pač človek more to spoznati. Zakaj to je gotovo, da z lučko naše pameti ne moremo obsvetiti vse božje neskončnosti!

Sv. Tomaž je mislil in mislil in prišel do tega-le konca: Božje sodbe moramo presojudati z večnosti. Če pa gledamo z višave večnosti, pa takoj vidimo, da je edino resnično hudo, če človek izgubi milost božjo. Brez vsega, kar ljudje na zemlji imenujejo dobro, človek lahko pride v blažena nebesa, samo brez božje milosti ne. In milosti svoje Bog nikdar nikomur ne vzame, če ni človek res sam hudo kriv. S tako kaznijo Bog pravičnih in nedolžnih nikoli ne kaznuje.

Seveda je pa na svetu še marsikaj, kar je vendarle hudo, četudi ni hudo z ozirom na nebesa. Hudo je trpljenje, bolezen, lakota, smrt. Za duše ne, a za telo; za nebesa ne, a za življenje na zemlji. Zakaj s temi kaznimi Bog kaznuje tudi pravične?

Sveti Tomaž je dalje mislil in prišel do tega-le sklepa: Premnogokrat nas Bog kaznuje, ko mislimo, da nismo krivi, pa smo. Ali se kristjani zavedamo dobro, da so tudi tuji grehi in da jih je cela vrsta? Da jih katekizem našteva devet? Ej, le premalo mislimo na to! Že na to, kar smo sami storili, malo mislimo, koliko manj na to, kar smo krivi bili, da so drugi storili! Koliko greha bi morda ne bilo na svetu, če bi mi zvesto izpolnjevali svoje dolžnosti, če bi lepo vzgajali otroke, če bi se vedno in povsod izkazali krščanske moze in žene, če bi bili z vsem življenjem lep zgled krščanske vere in pravičnosti in zlasti če bi prav veliko in pobožno molili! Kakor smo vsi Adamovi otroci, tako Bog hoče, da z ljubeznijo, z zgledom, z molitvijo drug drugemu pomagamo. Če ne, če smo marveč drugim celo v spoliko, tedaj kaznuje Bog grehe drugih tudi na nas; in mi se ne moremo pritoževati, da bi kazni ne bili zaslužili. Koliko hudega smo katoličani krivi, ker smo podpirali slabe liste, ker nismo storili, kar bi bili mogli, da bi se odpravilo grdo popivanje, nesramno ponočevanje, pohujšljivi plesi, slabe družbe! Koliko smo sami zagrešili, ker smo se preveč navezavali na časne stvari in izgubili izpred oči Boga in božje kraljestvo. Tudi smo preveč mislili le nase, a se premalo menili za to, kako je z božjim kraljestvom drugod. Ali bi bila hudobija drugod tako narastla, če bi tudi mi bili storili, kar smo mogli, da bi bili vsaj srčno molili, kar nam narekava »očenaš«: posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo! K nam — to je, na zemljo, k nam Adamovim otrokom, med vse narode in v vse kraje. Ali se nekateri kaj brigajo za misijone? Tako Bog tepe narode zavoljo njih pregreh, a z narodi tepe tudi nas, ki bi jim lahko pomagali, da bi se bili izkopalji iz greha, a nismo.

Če takole sledimo sv. Tomažu, se zdi, da se bomo morali do malega vsi stisniti lepo v kot in skesano moliti: Oče naš, zgotdi se tvoja volja! O krivi smo, krivi, le preveč krivi. Jaz že, vi tudi, tudi, kaj ne, in vi?

Sveti Tomaž je pa mislil še dalje. Vendar se pa lahko zgodi, da kdo ni kriv, na primer, zares dobri. Zakaj morajo tudi ti trpeti?

Sveti Tomaž je spoznal, da božje kazni niso vedno in za vse prave kazni. Potem pa, da je velik razloček med Bogom in ljudmi. Bog pošlje kugo, lakoto in vojsko. S tem brezbožne kaznuje, pa tudi manj dobre; za dobre in tudi še za manj dobre ima pa ta šiba drugačen pomen. Bog dobre in manj dobre s trpljenjem čisti: tako zadoste bolj in bolj za prejšnje grehe, oprostite se bolj in bolj strasti in slabih nagnjenj, utrdijo se bolj in bolj zoper nove nevarnosti, skušnjave in grehe. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga: v trpljenju takorekoč vzrastejo in dozore v krščanske moze in žene, v preskušene junake krščanske vere in ljubezni, v svetnike in svetnice. Ali mislite, da so bili svetniki in svetnice samo za prejšnje čase? O ne, tudi med nami so, ne vedno tako očitni, a resnični; a nikogar ni, ki bi ne bil izšel iz ognja trpljenja. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga kvišku, da bolj in bolj zahrepene po blaženih nebesih in poslej tako žive, da dvigajo s seboj tudi druge.

Človek, pravi sv. Tomaž, ne vidi v prihodnost, ne more presoditi, kaj bi moglo to ali ono hudo v prihodnosti povzročiti, nima v oblasti prihodnjih dogodkov. Bog vse to vidi, ve in zmore. Zato človek ne sme tako kaznovati, da bi kazni bila kaznen za hudobneža, a da bi zadela tudi nedolžne. Bog pa. Bog lahko pošlje eno ter isto hudo na vse: za hudobne je kazni, a je lahko tudi pomoček poboljšanja; za dobre naj bi bilo po božji volji blagoslov. In Bog ve, da jim je lahko največji blagoslov! Kar je še bilo lepega in velikega na svetu, je izšlo iz trpljenja!

Ali ni sveti Tomaž Akvinski, kar je premislil, dobro premislil?

Londonska zarota.

Od visoke strani je prišlo nedavno zagotovilo, da se Avstriji in Nemčiji ne more očitati, če se vojska še vedno nadaljuje. Tiste, ki so sedaj pravzaprav premagani — je iskati v četversporazumu. Namesto da bi pa prosili za mir, so se medsebojno zavezali ter v takozvani londonski pogodbi sklenili, da nobena država entente ne bo sklenila posebnega miru. Kako so n. pr. planili te dni v svojem časopisju po Črnigori, ki se je odločila za mirovna pogajanja! Črnogorski kralj Nikita je vsled tega ves zbehan. Popihal jo je na Francosko. Londonska pogodba je — rekli bi — zarota zoper mir, in tisti, ki so to zaroto skovali, so obenem prvi povzročitelji sedanjega vojske in odgovorni za vso kri, ki bo še tekla.

Torej naši sovražniki so one zverine, ki ne marajo miru, ker smatrajo čas za svojega najboljšega zaveznika, ki mislijo, da bodo svoje frasonske namene tem gotoveje dosegli, čim bolj se vojska vleče.

Kdo je za to londonsko zaroto, smo ravnokar namignili. Razvidi se pa jasno iz neke opazke v londonski pogodbi, ki bi brez nje Italija ne bila pristopila zraven. Opazka vsebuje naravnost sovražno ost zoper poglavarja sv. Cerkve, ki se po zahtevi Italije (oziroma londonske pogodbe) ne bi

smel povabiti k bodočemu mirovnemu pogajanju ob koncu vojske; razven tega pa omenjena opazka zabranjuje, da bi se izpremenila ona pravzaprav poniževalna garancijska (varstvena) postava, ki so jo Lahi skovali o priliki oropanja cerkvene države. V navedenem dostavku londonske pogodbe se kažejo očitvidno prsti italijanske lože. Londonska pogodba, h kateri je sicer Italija že zelo pozno pristopila, ima znak za rote proti sv. stolici in proti papeštvu.

Framasonstvo, ki ima na vesti velik del krivde, da je izbruhnila sedanja vojska, se trudi na vso moč, da bi se vojska zaegnala in da bi se zabranil in preprečil za nas ugoden mir.

Zarota lože je pa naperjena obenem zoper papeža. Framasonska loža se boji, da ne bi se po zmagi osrednjih velevlasti okrepila moč in veljava sv. stolice ter zagotovila potrebna samostojnost poglavarju sv. Cerkve. Zato pa framasoni zahtevajo, da naj se boj nadaljuje do obojestranskega uničenja narodov. Prav vsled tega lahko rečemo, da je sedanja vojska boj peklenških moči zoper kraljestvo božje, zoper pravni red na zemlji, boj teme zoper Petrovo skalo.

Toda uprav z ozirom na ta značaj ki ga ima sedanja borba, smemo upravičeno pričakovati, da bo ne samo sedaj, marveč tudi v bodoče zmagala na naši strani; kajti z nami je Bog, ki bo pripomogel svoji Cerkvi do zmage.

Že stari pogani so vse storili, da bi zatrli sv. Cerkev, da bi ugonobili papeštvo. Tekom 300 let — je bil skoraj vsak rimski škof mučenec. Toda cesarstvo rimskih močnjakov se je zrušilo v nič, stol sv. Petra pa še vedno stoji v Rimu.

Tudi zarota v Londonu bo zadela uso, da vseh zarotnikov proti katoliški Cerkvi; saj je ta zarota najgrše hudodelstvo, kar jih svetovna zgodovina pozna. Zgodovina govori o zarotah zoper posamezne dobre in slabe osebe, bile so zarote zoper kralje in vladarje, zoper vlade in državnike; — zarote zoper svobodo in življenje polovice sveta, zoper mir med narodi — pa še ni bilo. Toda uprav ta zločin bo mero hudobij naših sovražnikov napolnil do vrha, utrudil pa tudi božjo potrpežljivost...

Pregled po svetu.

Kaj se pripravlja. Iz vseh vojskujočih se držav poročajo o velikih pripravah za bodoče odločilne dni, ko bo šlo za končno odločitev. — Močnejših vplivov na korist miru ni moč tajiti, ker se zavzema za mir zlasti višji ruski krogi, osobito pa carica sama.

Bolgarski kralj vrača obiske. Kralj Ferdinand je 8. februarja obiskal nemškega cesarja v nemškem glavnem stanu. — Spremljal ga je ministrski predsednik Radoslavov, vojni poveljnik Žekov in nekoliko vojaštva. — V avstrijskem glavnem stanu je obiskal maršala nadvojvodo Friderika.

Oborožene trgovalne ladje. Avstro-ogrška vlada je poslala vsem nevtralnimi državam spomnico, ki v nji opozarja, da

je Anglija svoje trgovske ladje oskrbela s topovi; zgledu Anglije je sledila tudi Francija in Italija. C. in kr. vlada opozarja, da izgubi vsaka v katerikoli namen s topovi oborožena trgovska ladja lastnost mirne ladje; avstrijskim pomorskim vojnim silam se je torej ukazalo, naj ravnajo s takimi ladjami, kakor sploh z vojnimi ladjevem. Ta ukaz se začne izvajati šele 29. februarja. To pa zaradi tega, da zamorejo nevtalci posvariti svoje ljudi, naj ne izpostavljajo ne sebe ne svojega blaga v nevarnost na takih oboroženih trgovskih ladjah.

Diplomati zapuste Atene. »Echo de Paris« poroča: Arhive avstrijskega, nemškega, bolgarskega in turškega poslanstva v Atenah so prepeljali v Bitolj. Konzuli in njih rodbe se pripravljajo, da zapuste Atene.

Razorožitev Črnogore je sedaj končana. Za Avstrijo je s tem črnogorsko vprašanje rešeno.

Srbska vlada naznanja nevtralnimi državam, da se je naselila na otoku Krfu. Srbski konzuli in diplomati zastopniki se bodo vrnili v stolico srbske vlade.

Zli duh v Grčiji je Venizelos. Nahaja se zmerom v Solunu, kjer hoče menda uresničiti svoje prevratne načrte, da se ob ugodnem času strmoglavni grška vlada in dinastija. Atenske oblasti so ga že pozvale, naj zapusti Solun, a se ni zmenil za to.

Blokada Grčije. Laški listi pišejo, da ententa zelo strogo straži grško obalo in vse ladje, ki so namenjene v Grčijo. Med grškim prebivalstvom se močno čuti pomanjkanje živeža; premoža ni skoraj več dobiti.

Nevtralnost Romunije. Romunski ministrski svet je sklenil, da hoče še naprej varovati najstrožjo nevtralnost. Romunija in Grčija se dobro razumeta. — Pravkar pa čujemo, da se Romunija v kratkem odloči.

Briand v Rimu. Glavar francoske vlade je bil te dni v Rimu. Razgovarjal se je z veljavnimi osebami. O čem? — Giolitti-jevi pristaši protestirajo proti Briandove-mu načrtu, ki hoče doseči, da napove Italija Nemčiji vojsko. Ali je potovanje Briandovo imelo ta namen?! — Salandra se je odpeljal na bojišče, ko je prišel Briand v Rim!

Giolittija že kličejo. — Giolitti, bivši italijanski minister, se je bil umaknil, ko je izbruhnila vojska; zadrževal je namreč sovražno razpoloženje proti Avstriji, dokler je mogel. Ko se je pa nahujkana ulica dvignila zoper njega, je pobral kopita in se umaknil. Dobro smo pa vedeli, da bodo Italijani, ko se jim poleže kri, tega moža še potrebovali. Zdaj čujemo, da je Giolitti-ja ministrski predsednik Salandra že obiskal v Turinu. Salandra se je vsega naveščal, osobito pa neplodnega vojskovanja.

Spor med Ameriko in Nemčijo zaradi »Lusitanije« se smatra skoraj kot poravnani, ker je Nemčija storila vse, kar je mogla, da se spor ne razpali.

Na Kineškem — mir. Vladne čete so popolnoma premagale vstaše in zasedle ugodne postojanke.

Svetovna vojska.

Uspeh zadnje borbe pri Oslavju. — **Napad na laško letalsko pristanišče pri Gradežu.** — **Naše čete zasedle laško postojanko na Rombonu.** — **V Voliniji in vzhodni Galiciji novi spopadi.** — **Tirano v Albaniji zasedle avstrijske čete, Eibasan pa Bolgari.** — **Bolgarska moč napreduje proti morju.** — **Italijani odbiti zahodno od Tirane.** — **Delovanje nemških čolnov-potapljačev: Pogreznjeni dve angleški in ena francoska bojna ladja.** — **Napadi naših vodnih letal na italijanske prometne naprave.**

VOJSKA Z ITALIJO.

Zavezniki od Italije odločno zahtevajo, da bi morala sodelovati tudi na bojiščih izven Italije — pri Valoni ali pa Solunu. Italijani se pa boje, da bi naše čete prodrle

za korakom. Šele, ko so naši jeli rabiti strašno orožje, s katerim so metali plamen v sovražne vrste, so Italijani opustili vsak odpor in se vdali. 1200 Lahov, med njimi 2 majorja in 45 drugih častnikov, je bilo ujetih. — Naša artiljerija je celo noč in naslednji dopoldan nadaljevala svoj ljuti ogenj proti sovražnim baterijam.

Napad na italijansko letalsko pristanišče pri Gradežu. Naši letalci so 7. februarja poleteli ob solnčnem vzhodu čez morje v Gorgo pri Gradežu. Nemili jutranji pozdrav je dobro učinkoval. Lope so jelo goreti, preden so otvorili Lahi streljanje s topovi. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Strah pred našo ofenzivo. Lahi nervozno poizvedujejo, če in kdaj se bo zvalila nanje naša ofenziva. Da bi bili bolj varni, so 7 km za svojo fronto zgradili betonirano brambno črto. V tem so pač mojstri. Koliko jim bo to pomagalo, je vprašanje časa.

Italijansko vojno poročilo. Čujmo, kako obveščajo svoje ljudi italijanski vojni poročevalci: Rim, 9. februarja: Na Tridentinskem in v Karniji je delovalo topništva in naši poizvedovalni oddelki kakor navadno. S cele bojne črte ob Soči se poro-

Boji pri Loosu.

ško fronto, če bi Italijani oslabili svoje črte. Uspehi naše armade pri Oslavju in pri tolminskem območju so spravili vodstvo italijanske vojske v nervozno boječnost. — Zdi se, da je italijanska vlada izdala ukaz, da se vpokličejo še novi letniki poč orožje, ker morajo vsled vladne odredbe biti pripravljene vse italijanske srednje šole, da vsak čas lahko sprejmejo čete. Italijanski listi pravijo: Italija je zavrnila zahtevo entente, da bi poslala del svojih čet v Albanijo, Macedonijo ali celo v Egipt. Obramba lastnih tal, tako trdi, ja važnejša, kot ves Balkan.

Podrobnosti o boju pri Oslavju. Dne 24. jan. ob 3 popoldne so naše čete krepko prožile ogenj na italijanske postojanke. Do 600 topov je bruhalo morilno železo na sovražnika. Med grmenjem so se dobro razločili 30-5 cm možnarji. Po nedolgi kanonadi se je začulo povelje »Naprej proti Italijanul« To je najbolj gorka želja naših neustrašenih borilcev, ki se jim je bila takrat izpolnila. Sledil je naskok. Kljub strašnem pritisku so se Lahi umikali le korak

ča, da je pomnožil sovražnik delovanje topov in letalcev. Naše topništvo odgovarja ljuto na ogenj. V odseku Zagora (srednja Soča) je napadel neki naš letalec drzno dve sovražni letali, ki ju je prisilil z ognjem iz svoje strojnice, da sta pobegnili.

Položaj na italijanskem bojišču je sedaj tak, da se Italijani boje naše ofenzive. Bojazen se kaže v tem, da utrjujejo z mrzlično delavnostjo svoje črte, poglobljeje jarke, delajo nove žične ovire, betonirajo postojanke itd. Našim ne ostane nobena njihova kretanja prikrita. Prasketanje pušk ne preneha niti ponoči; toda naši vojaki na ta slepi ogenj niti ne odgovarjajo več.

Naše čete zasedle laško postojanko v Rombonu. Na primorski črti je opazovati nekaj dni bolj živahno artiljerijsko streljanje. Pri Bovcu so naše čete 12. februarja osvojile sovražno postojanko na Rombonu. Ujetih je bilo 73 alpinov, uplenjene 3 strojnice.

VOJSKA Z RUSI.

Iznova so začeli. Rusi so se zopet lotili sisifovega dela. Napade so obnovili ob

besarabski fronti in v Voliniji. V Černovice se sliši več dni strašno grmenje topov. V smeri proti Bojanu se opazuje celo ognjeno morje. — Dne 8. februarja je sovražnik deloval na bojni črti v Voliniji in v vzhodni Galiciji. Ljuti spopadi sprednjih straž so se mestoma razvili v večje boje, ki so se končali s tem, da je bil sovražnik prepoden. Pri neki utrdbi so nasteli 200 mrtvih Rusov. — Močno so se naši bojevali tudi na odseku severozahodno od Tarnopola. — Pri Rigi in pri Dvinskem je bil topovski boj. Pred Rigo in Dvinsk so baje zadnje dni pripeljali velike sile s francoske bojne čete.

Napadi so se ponavljali tudi naslednje dni. Naši stražni oddelki so Ruse povsod nagnali. — V Besarabiji se vrše velike ruske priprave, zato vozijo samo vojaški vlaki. — Naši vojaki so mnenja, da se boje Rusi naše ofenzive na besarabski fronti; streljali so zadnje čase tudi ponoči. — Neki ruski višji častnik je baje izjavil, da bo Rusija razpolagala spomladi z 8 milijoni vojakov. (Vprašanje je, kdo jih bo oborožil.)

Pri Tarnopolu so se razvili močnejši topniški boji. Neko utrdbo prednjih straž so ruske čete zasedle, ponoči so se morale pa zopet umakniti naši sili.

ALBANIJA.

Avstro-ogrške čete v Albaniji stalno napredujejo. S tem dozoreva odločitev na Balkanu. Albanski rodovi so se poveličini odločili za Avstrijo; dobro oboroženi rodovi tvorijo proti Lahom prednje straže Avstrijev. — Italijani so se iz vseh delov Albanije umaknili; le v Valoni, Draču in okolici so se pripravili na odpor.

Pred Tirano so došle avstro-ogrške čete dne 7. februarja. Razen neznatnih prask ni bilo posebnih bojev, ker se italijanski oddelki Essad-paše izogibljajo bojev in umikajo proti jugu in jugovzhodu. Zaseden je kraj Valja, 8 km severozahodno od Tirane. — Naši letalci so zopet metali bombe na sovražne tabore čet pri Draču in na parnike, ki so v pristanišču zasedeni.

V bližini Drača se bijejo avstrijske in srbske prednje straže. — Govori se, da je bežečih srbskih čet še precej veliko število; sodijo, da okrog 60.000.

Tirana je bila zasedena 9. februarja. V naši posesti so tudi višine na cesti iz Tirane v Drač: Preza in Pazar Šjak. (Tirana je mesto, ki šteje 25.000 prebivalcev ter leži na rodovitni ravnini med obsežnimi vrtovi.)

Boji pred Dračem. Italijanske čete so prizkušale napasti zahodno od Tirane in iztrgati od naših čet zasedene višinske postojanke. Vsi napadi so bili odbiti.

Elbasan zaseden. Bolgarske čete so 12. februarja zasedle Elbasan. Prebivalstvo jih je sprejelo zelo prijazno. Mesto je v zastavah. Z močnimi silami prodirajo sedaj Bolgari proti Jadranskemu obrežju. Četam, ki se bližajo Valoni, poveljuje general Todorov.

NA MORJU.

Delovanje nemških čolnov-potapljačev. Na Sredozemskem morju so se zadnji čas bolj pogosto jele pojavljati podmorske

ladjice. V zadnjih dneh so potopile neko veliko, močno oboroženo francosko pomožno križarko in tri angleške torpedovke.

Zopet obstreljevana Anglija. Nekaj nemških pomorskih letal je vrglo dne 9. februarja veliko bomb na pristanišča, tvornice in vojašnice v Ramsgate, južno od izliva reke Temze.

Dva angleška torpedna rušilca sta bila potopljena pred Hullom. Sodi se, da ju je napadel podmorski čoln.

Križarka »Arabis« potopljena. Ponoči od 10. do 11. februarja so zadele nemške torpedovke pri Doggerbank, približno 120 morskih milj vzhodno od angleške obali, na več angleških križark, ki so takoj zbežale. Nemške torpedovke so jih zasledovale ter potopile novo angleško križarko »Arabis«; tudi neka druga križarka je bila zadeta. 24 mož potopljene križarke, med njimi poveljnik, je bilo rešenih. — »Arabis« je bila zgrajena že med vojsko. — Poroča se naknadno, da se je potopila tudi druga obstreljena angleška bojna ladja.

Zavrtana in pogreznjena francoska križarka. Neki nemški podmorski čoln je potopil 8. t. m. ob sirske obali blizu Beiruta francosko bojno ladjo »Suffren«. Ladja je zginila na dno v dveh minutah. Dolga je bila 126 metrov, široka 21 metrov.

Zopet letalni napadi na italijanske proizvodne naprave. Neko brodogradništvu pomorskih letal je uničilo 12. t. m. popoldne v Raveni dve železniški skladišči; težko je poškodovalo kolodvorska poslopja, tvornici žvepla in siadkorja in povzročilo nekaj požarov. — Obrambna baterija v pristanišču Corsini je živahno obstreljevala letala. — Neko drugo brodogradništvu je s težkimi bombami večkrat zadelo dvigala vode v Codigoro in v Cavanello. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Na Flanderskem in Francoskem so začeli Nemci nepričakovano ljuto napadati. Kaj nameravajo s tem, še ni znano. Pomnejša poročila govore samo o delnih topniških bojih in o tepežih za posamezne jarke, ki se njih lastniki večkrat menjavajo. — V Vogezih in Lotaringiji so bili živahni topniški boji. Vse pa, kar čujemo o bojih med Nemci in sovražniki na francoskih tleh, za nas nima posebne zanimivosti. Godi se podobno, kot na goriški fronti. Ta so nam posamezne vasi bolj znane, pa nas vse bolj zanimlje, zlasti pa seveda zato, ker gre za našo zemljo.

PRED SOLUNOM.

Nekateri listi pišejo, da je pričakovati vsak čas ofenzive proti Solunu; trdi se, da se udeležijo Turki ofenzive z velikimi silami. — Drugi zopet sklepajo, da ni pričakovati velikih nastopov, ker se je bolgarski kralj Ferdinand podal v nemški glavni stan.

Število nemško-bolgarskih čet, ki stoje od Bitolja do bolgarske Tracije, cenijo na 300.000 mož.

Tedenske novice.

Granata — ubila župnika. Novo žrtev je zahtevala italijanska verolomnost. Padel je župnik Fabiani, ki je vztrajal med svojimi ovčicami pri Sv. Luciji, kakor evangelijski dobri Pastir. Prostovoljno je vzdržal med verniki tam v tako ljuto obstreljevani Sv. Luciji. Padel je kot žrtev ljubezni do bližnjega zadet 11. februarja v župnišču od sovražne granate. »Ljudi ne pastim samih,« je rekel, ko se je pričela vojska, sedaj je padel kot prostovoljec-junak. — Pokojni je bil vzor župnika, ki ga je bila sama dobrotla. Spoštovali so ga vse kakor očeta. Pokopan je na podmeljskem pokopališču. N. v m. p. l.

Umrl je 8. februarja v šinkovnem turnu pri Vodicaх vpokojeni župnik č. g. Janez Tavčar, star 73 let. Skromni gospod je bil zgled pobožnega in za božjo čast gorečega duhovnika, vnet posebno za lepo cerkveno petje. Doma je bil v Podgori, župnije staroseliške. R. i. p. l.

Delu časti! Rezalcu tobaka v tukajšnji tobačni tovarni, g. Lavrenciju Palovec, je podelil cesar srebrni zaslužni križec. Vrlemu našemu somišljeniku, ki že nad 40 let izvršuje svojo službo, iskreno čestitamo!

1500 odlikovanj. Avstrijski cesar je podelil državnemu uradništvu približno 1500 odlikovanj in sicer zaradi zaslug v sedanji vojski. Na Kranjskem so med drugimi bili odlikovani: Namestnik deželnega predsednika, dvorni svetnik Rudolf grof Chorinsky (komturni križ Franc Jožefovega reda z zvezdo); predsednik deželnega sodišča v Ljubljani Adolf Elsner, in vodja rudarskega ravnateljstva v Idriji dvorni svetnik Jožef Billek (vitezki križ Leopoldovega reda); okrajni glavar Karel Ekel v Logatcu, okr. zdravnik v Ljubljani dr. Pregel, okr. glavar v Kranju Fr. Schitnik, državni pravdnik dr. E. Pajnič v Ljubljani, profesorji Lederhas, Jeraj in Virbnik (vitezki križ Franc Jožefovega reda). Mnogo uradnikov je dobilo zaslužne križce in odlikovanja k naslovom dvornega, cesarskega ali vladnega svetnika.

Novi vpoklici. C. kr. domobransko dopolnilno poveljstvo v Ljubljani naznanja: Zupani in občinski svetovalci, ki so bili pri naknadnem prebiranju dne 24. in 25. januarja 1916 potrjeni, morajo 21. februarja 1916 odriniti v vojaško službovanje, če niso bili medtem oproščeni. Vpoklic se posameznim osebam ne bo dostavil, ker je za vse merodajen splošni vpoklic L/3.

Zadnji potres dne 8. februarja se je močno čutil zlasti na Gorenjskem.

Na tilusu je umrl v št. Petru pri Novem mestu (13. februarja) ondotni organist in cerkvenik Franc Rak. To je druga žrtev epidemije.

Bolgarski kralj na Dunaju. V ponedeljek, 14. februarja se je pripeljal na Dunaj bolgarski kralj Ferdinand, da je obiskal kot naš zaveznik našega cesarja. Dunaj je bil v zastavah.

Velikega soma so potegnili oni teden iz Drave pri Ptujju. Riba je najbrže prišla iz Donave in je tehtala 48 kg. Dolga je bila 2 metra.

Razne novice.

Glede državnih podpor so dobile različne komisije razna navodila, da bodo enakomerno in v milejšem ter razširjenem smislu tolmačile določila, ki dovoljujejo podpore svojcem vpoklicancev.

Državna pomožna akcija za hotelska podjetja. Deželna zveza za tujski promet je v smislu razglasa c. kr. deželne vlade imenovala zaupnike. Določeni so v Ljubljani: Anton Galle, c. kr. notar, in Gjuror Rašica, ravnatelj Kranjske deželne banke; za skupino Gorenjsko je izvoljen za načelnika zaupnikov deželni poslanec, župnik v Gorjah Ivan Piber; nadaljni zaupniki so: Vinko Hudovernik, ravnatelj Mestne hranilnice, Alfred Rudesch, c. kr. notar ozir. njegov namestnik J. Globočnik, vsi trije v Radovljici. V Kamniku dež. poslanec, kanonik-dekan Ivan Lavrenčič; v Postojni katehet meščanske šole Andrej Azman in janski tajnik Ivan Perko. Deželna zveza bo začetkom prihodnjega tedna razposlala zaupnikom formulare za prošnje, ki so strankam na razpolago. Prošnje naj se čimprej vložijo pri Deželni komisiji za državno kreditno pomoč hotelom pri c. kr. deželni vladi najkasneje do dne 1. marca t. l.

Božja kazn. Stotnik Sporer je sporočil nekemu koroškemu župniku, da so nekaj naših vojakov presenetili plazovi. Na pomoč poslano moštvo je pa laški izdajalec napadal in obstreljeval, žal ne brez uspeha. Vrlji naši kranjski vojaki so pa kljub temu vršili samaritansko delo in rešili vse zasute može, razen enega.

Božja kazn. je pa Lahu sledila za petami. Nanj so se vsuli veliko hujski plazovi, kot na naše; pokopali so mnogo ljudi, ki jih pa niso rešili, ker so mislili, da smo tudi mi tako brezvestni, kakor oni.

Slučaji pasje stekline so se zadnji čas večkrat ponavljali. V Ljubljani so izdane stroge naredbe za lastnike psov. Vsakdo pa naj pazi, da sumljivo žival takoj odstrani, naj se nahaja kjerkoli.

Cudno vreme. Pri nas smo po dolgem čakanju dobili nekoliko južnega snega. Na Tirolskem pa je bil prejšnji teden tak jugov veter, da je v nekaterih krajih vse osušil. V Inomostu so se podili oblaki prahu.

Grof Pejačević, bivši hrvatski minister, ki se je nahajal ves čas, odkar se je pričela vojska, v francoskem ujetništvu, je bil sedaj zamenjan in se je vrnil te dni v svojo domovino. Pripoveduje, da je na Francoskem vse razpoloženo za mir, da pa Anglija ne miruje in tira svoje zaveznike v nadaljno bojevanje.

Izmenjava invalidov. Tudi med Avstrijo in Italijo se je baje doseglo sporazumljenje, da se bodo mogli za vojno nesposobni invalidi izmenjati. Zgodilo se bo to meseca aprila.

Hrvatski umetnik na fronti. R. Franješ-Mihanovič, znameniti hrvatski kipar, je bil s profesorjem Ivekovičem že drugič na jugozapadnem bojišču. Po zahtevi hrvatskih mest, ki so našega vojskovodjo generala pl. Borojeviča izvolila za častnega meščana, je izdelal reliefno doprno podobo Borojevičeve v naravni velikosti.

Podal se je s svojim tovarišem tudi v Gorico, kjer si je ogledal poblize vojaško življenje, transporte, podrtije, in na stotine pisanih slik, ki jih nudi vojni čas ob fronti.

Blagoslov sv. Blaža. Dalmatinci in Hrvatje posebno časte sv. Blaža. Tudi tam na obsoški fronti so se spomnili svojega zavetnika; domači dalmatinski domobranski polk, ki nosi teža dneva na Oslavju, je oskrbel na dan sv. Blaža sv. mašo. Nad 1000 mož s častniškim zborom se je udeležilo slovesnosti ter prejelo blagoslov sv. Blaža. Ta dan so tudi imeli blagoslov lepe zastave sv. Blaža, ki so jo vrlji Dalmatinci poslali kot dar polka mestu Dubrovniku.

Šrapnel, ki ni razpočil. Na Dunaj je prišel na dopust vojak in prinesel s seboj sovražni šrapnel, ki ni bil razpočil. Krogla, ki so jo imeli otroci v rokah, pade na tla in se razletel. Štirje otroci so mrtvi, neka ženska je poškodovana. Tudi stanovanja v hiši so trpela.

Red »za zasluge«. Nemški cesar je podelil avstrijskemu generalu Köveszu red »Pour le mérite«.

51 odvetnikov je bilo poklicanih v vojaško službo od početka vojske do zadnjega decembra 1915 — samo na Spodnjem Štajerskem.

Zlato je izginilo v vojskujočih se državah iz denarnega prometa. Nemčija si je znala izdatno zvišati zaklad svoje državne banke, ki je znašal koncem l. 1914 okroglo 1258 milijonov mark in se je povzdignil leta 1915 na 2475 milijonov mark, to je za 97%. Pri nas so se žele v zadnjem času izdale nekatere odredbe, ki merijo na to, da se zlato v večji množini zbira v svoje naravno središče, to je Avstro-ogrsko banko.

Novo botrinstvo. Nemčija prevzame botrinstvo Gorice in nekega ogrskega mesta; Avstrija pa botrinstvo mesta Ortelsburg.

Vojaške novice.

Ljubljanski domobranski pešpolk št. 27 si je na bojišču tik za fronto v novi veliki dvorani ustanovil svojo knjižnico, ki naj vojakom, kadar so v rezervi, nudi zabave in razvedrila v teški vojni službi. Med prvimi nam je v uresničenje te misli priskočilo na pomoč ljubljansko podjetje »Kino-Central« z velikodušnim darom 600 K. Tudi »Družba sv. Mohorja« je poslala lepo število svojih knjig. Da knjižnico kolikor mogoče izpopolnimo, se obračamo do slavnega občinstva, naj nam pošlje dobrih povernih in zabavnih knjig. Uredništvo »Slovenčev« bo gotovo drage volje zbralo take knjige in jih nam pošiljalo. Tudi nemške knjige so dobrodošle. — Leopold Turšič, c. kr. vojni kurat.

† France Nemeč. Kakor da bi bil slutil svojo bližnjo smrt. Dne 10. dec. piše svoji materi v Dob pri Domžalah: »Ne žalujte preveč za menoj! Če bo božja volja, pridem domov; če mi je pa Bog namenil, da bom moral dati svoje mlado, cvetoče življenje za domovino, se pa vidiva tam gor, kjer bo vedno mir. Sedaj pa Vam podam svojo desno roko v slovo in Vam zakličem: Z Bogom! Z Bogom! Na svidenje nad zvezdami!« Ni še poteklo lansko leto,

ko dobi mati pismo, pisano s tujo roko, ki ji naznani, da se je Francetova slutnja uresničila. — Zvon sv. Martina je tudi Tebi zapel zadnjo pesem. France! Kolikrat smo bili skupaj v društveni sobi, pri igrah. Ti si član društva ne samo po imenu, ampak po delu. In uprav delavnih članov nam tako manjkal! Ljubil si svojo domovino. »Iz srca rad grem v boj za domovino in želim, da se enkrat zmagoslavno vrnem domov.« Tako mi pišeš z bojnega polja. Vrnil si se, a ne domov, ampak iz zemeljske tujine si se preselil v svojo pravo domovino, kjer se zopet vidimo. L.

Rešen. Z italijanskega bojišča piše J. Š.: Komaj sem se vrnil iz dopusta, pa bi bil kmalu nesrečen. Angel varih me je varoval, da ni prišla pome smrt. Puško mi je popolnoma razbilo, glavo imam malo ranjeno, živ sem pa le še ostal. Hvala Bogu, ki nanj nočem nikdar pozabiti.

Blagim slovenskim ženam in dekletom! Ob začetku vojske in pozneje smo v Ljubljani razdelili vojakom nešteto svetinjic, rožnih vencev, križcev in škapulirjev. Z veseljem so jih sprejeli. Zdaj odmeva klic z bojišča: »Prosimo še svetinjice, rožnih vencev, naša molitev naj se združi z Vašo doma. — Rožni venec čudežno pomaga.« Dobre Slovenke Vsaka, ki ima kak rožni venec ali svetinjico odveč, naj to daruje hrabrim junakom na fronti. Ne bo ji žal, Marija ji bo plačnila! Izročite takoj molek, svetinjice, križce prednice Marijine družbe, ki jih naj odpošlje uredništvu »Slovenca« v Ljubljani, da jih dobe v roke naši hrabri branitelji domovine. Bog Vam tisočero vse povrnil!

Zasebni poštni zavoji vojakom na bojišče. Z odredbo trgovskega ministrstva z dne 5. februarja je promet z zasebnimi poštnimi zavoji ustavljen za sledeče vojne pošte: št. 9, 16, 34, 45, 46, 49, 95, 99, 103, 140, 151, 168, 170, 187, 190, 210, 211, 227, 226, 229, 230, 233, 234, 260, 261, 264, 265, 300, 307, 315, 316, 317, 319, 331, 336, 337, 338 in 339.

† Franc Podlogar. Na ruskem bojišču je padel v jeseni ta vrlji mladenič iz Dolske župnije. Mladi Franc je bil med najmlajšini vojniki pri 17. pp. Silno hud udarec je bila njegova smrt za vse domače, zlasti za starše. Toda — klical ga je domovina na brambo, pa klical ga je tudi Bog, ki ga je ljubil. — Blagi pokojnik je bil velik prijatelj »Domoljuba«; rad ga je prebiral in v ujem zajemal junaškega duha, duha zvestobe do cesarja in domovine.

Pozdrav iz ujetništva na Ruskem je poslal uredništvu naročnik Ivo Trdina iz Škofje Loke št. 92. Podpisan je tudi Blaž Potočnik iz Selc-Podblice. — Na Ruskem je ujet Alojzij Lemut, s Cola pri Vipavi. Oglasil se je prvič te dni in piše, da še ni preveč slabo. Ženo prosi, naj mu kaj pošlje, pa da naj moli zanj s svojimi otroci, da bi Bog odvezel to strašno žrtvovanje in podelil ljubi mir. — Po 15mesečnem presledku se je iz ruskega ujetništva drugič oglasil Anton Fevec, član šentpeterske Marijine družbe v Ljubljani, doma iz Šmartna pri Litiji. Dopisnica je romala 10 tednov. Pozdravlja vse znance. Naslov: A. Pevec, Novo-Nikolajevsk, gub. Tomsk, Sibirija.

Nobenega sporočila ni o vojaku J. Hegler, lovski bat. 20. Kdor morda o njem

kaj ve, naj to blagohotno sporoči na naslov: župnišče Mirna peč na Dolenjskem. — Med vojnimi pogrešanci sta tudi Ivan Prodnik, ki je služil pri 17. pp., 12. komp., in njegov brat Ferdinand, ki je bil pri 26. pp. pridružen pionirskemu oddelku. — Pojasnil lepo prosi mati Neža Prodnik, Solčava št. 17, Štaj. Stroške je pripravljena takoj povrniti. — Brat vojaka Dominika Gec, ki se je boril na ruskem bojišču pri oddelku strojnih pušk (vojna pošta 63), prosi, da bi se sporočilo našemu listu, če kdo kaj ve o njem.

Nov list za naše vojake. Kakor smo že naznanili v zadnji številki, je pričel izhajati v Ljubljani list, namenjen posebej našim možem in fantom na bojišču. Ime mu je »Pozdrav iz domovine«. In ima namen, nuditi našim vojakom bodrila, razvedrila in tolažbe v njihovi službi. Na bojišče in v bolnice se pošilja list v večjih množinah zastoj. Kdor ga hoče naročiti posebej na svoj naslov — lahko ga naroče tudi domači za svoje vojake — naj pošlje za četrta leta 50 vin. (lahko v znakah). Radi pa sprejemamo prostovoljne darove in preplačila, ker so stroški za izdajanje lista veliki. Vse naročnina in drugi denarni prispevki, tudi spisi in dopisi, naj se pošiljajo na naslov: »Pozdrav iz domovine«, Ljubljana, Ljudski dom. — Uredništvo in uprava »Pozdrav iz domovine«.

Pozdravi z bojišča: Dolenjskim bralcem in bralkam »Domoljuba« izročata pozdrave Fr. Kravcar iz Dobrnica in Janez Kosler iz Št. Lovrenca. Pravita, da so boji sedaj majhni, ker polentar nima več pravega poguma. — Skupina vojakov na laškem bojišču pozdravlja in pravi: Dragi »Domoljub! Malokdaj prideš v naše roke; pa kadar te zagledamo, te z veseljem sprejmemo v svojo sredo in z zanimanjem prebiramo. Spominjamo se pri tem onih lepih čarov, ko smo se s teboj pomenkovali doma v krogu svojih družin. Iz vsega srca želimo, da se skoro povrne ljubi mir v našo domovino. — Zimo imamo bolj milo; celi januar je bil lep. Le 25. se je malo izpremenilo, pa ne samo vreme, marveč tudi polentariju je padla muha v glavo. Ves dan nas je obžalal; bobnelo je, kakor v živem peklu, nazadnje pa ni bilo nobene škode. Z veseljem smo ga pričakovali, da pride vun iz svojih lukenj, pa se je oplašil. Lep pozdrav vsem »Domoljubovim« naročnikom! Franc Cirnaki, Franc Groznik, Jernej Štrukelj.

Na konju črnogorskega kralja. Ko so naši zasedli Lovčen, je zasijal žarek veselja upanja tudi vojakom, ki so bili v črnogorskem ujetništvu. Med njimi je bil tudi Slovenec Franc Pikon z Dobrave. Ob potopu ladje »Zenta« si je rešil življenje s tem, da je plaval 100 ur daleč po morju do črnogorske obale. Tu je bil pridržan kot ujetnik. Ko so Črnogorci bežali z Lovčena, so zasedli on in še dva druga tovariša konje črnogorskega kralja v Podgorici in bežali v noči proti Cetinju, kjer so bili že naši vojaki. Konje so izročili poveljniku. Pikon je prišel v Pulj in dobil 14 dnevni dopust.

Slika iz bližine bojišča. Na uho ti udarja piskanje avtomobilov; kričanje vsekrižem; vozovi škripljejo; tam spredaj streljajo iz vseh kalibrov; po zraku ropotajo letalci, tu prepevajo v fronto idočji vojaki, tam poganjajo tisoče klavne živine. Zdaj ti pribobni avtomobil, ki ima vpreženih 7 do 8 vagonov. Zatem srečaš dolgo kolono dvovprežnih vozičkov; krotke živalice vozijo vodo, vino, nosijo provijant. Tu prikoraka bataljon Ogrov in Slovakov, ki pojo svoje enoglasne pesmi in koračnice; nato se začuje sviranje godbe: nov polk gre v ogenj z godbo na čelu. Nekaj novega: Po cesti koraka dolga vrsta neoboroženih moških: to so italijanski ujetniki; vidi se jim da so mnogo trpeli. Vse to vrvenje pa spremlja še gromenje topov, strojnic in pušk. Treska in grmi noč in dan.

Kakor gospodje. Zdaj, ko ni večjih bojov, se vojakom v jarkih ne godi preslabo. Nekdo piše in se hvali: »Menažo imamo izborna, pa tudi dovolj je je. Vsak dan dobimo meso z juho in prikuho. Kruha nam ne manjka; dobimo tudi salame, sira, klobas, vina, čaja in še marsikak priboljšek. Tako dobre hrane še nismo imeli. Le v dežju imamo težke ure.«

Avstrijski ujetniki na otoku Asinara. Špansko poslaništvo v Rimu poroča, da se je usoda avstrijskih vojnih ujetnikov, ki jih je vsled vojnih dogodkov srbska vlada izročila Italiji, izdatno izboljšala. Bolni in vsled prestanih naporov izmučeni ujetniki so v zdravniški oskrbi. Seznam imen bo kmalu sestavljen in potem osrednjemu poizvedovalnemu uradu za vojne ujetnike na Dunaj (I. Fischhof 3) poslan, ki ga bo nato objavil. Tudi so dobili vojni ujetniki dopisnice, da lahko obveste svojce. Ujetniki se nahajajo v šatoriščih na hribu; dobili so novo perilo in nove uniforme. Hrana je baje dobra in izdatna.

Dopisi.

Prežganje. Dne 23. januarja t. l. je oskrbno šolsko vodstvo v prostorih ljudske šole mladinsko prireditve v prid ranjencem Ljubiške vojaške bolnišnice. Uspeh prve prireditve je bil tako povoljen, da se je igra na svečnico ponovila. Obakrat nam je pred igro govoril Josip Gale. Prvič je razložil spored krvave igre na svetovnem pozorišču, slikal hudobijo sovražnikov Avstrije, ter želel s toplimi besedami presvetlemu vladarju, ki je osivel pri delu za blagor svojih narodov, da bi se na večer življenja radoval slavnih zmaga, ki jih bo priborila njegova hrabra armada. Na svečnico pa je obravnaval snov »Ljubezen do domovine bodi naš ponos«. S toplimi besedami je priporočal rojakom, naj z veseljem polagajo svoje žrtve na oltar ljubljene domovine. Spominjal se je junakov, ki so življenje dali za cesarja in domovino.

Kar se tiče igre, se je prav čuditi, da more šolska mladina izvršiti naravnost umetniške prizore. Kako smel je bil nastop dečkov vojakov, kako izvrstna njih oprava. Ob njihovih deklamacijah je bilo rosno marsikatero oko. Kako ganljiv prizor, ko so ob praporju prisegli zvestobo cesarju in domovini!

Posebno mikaven, a tudi pretresljiv je bil prizor po bitvi, ko so mrtvi in umirajoči ležali in ječali na bojnem polju osamelih... Umirajoč četovodja vidi prikazen Zveličarja, ki tolaži trpečega junaka in mu obljublja mesto v večni slavi. Ta slika je privabila solze v naše oči.

Tudi nastop deklic, njih deklamovanje ob padlih, vse silno lepo in ganljivo.

In petje? Krasno! Nismo vedeli, kaj premore vnema g. učitelja, ki zna tako izvrstno vežbati! Bodi mu izrečena prisrčna zahvala za nesebični trud.

Odstopil je od županstva občine Trebeljevo, ki obsega župnije Prežganje, Janče in Štango, župan Jožef Gale. Celih 23 let je kot župan neumorno deloval v blagor občine, ter nastopal vselej odločno kot mož katoliškega mišljenja in življenja. Bil je silno vester na korist občine, tako da ga bo občina težko pogrešala. Bolezen ga je prisilila, da je odložil župansko čast. Za župana je sedaj izvoljen Anton Štrumbelj, ugleden posestnik iz Velikega Trebeljevega.

Ker je novi župan in njegov tajnik, sin prejšnjega župana in načelnik Orla, tudi krščanskega prepričanja, upamo, da se bo občina v istem duhu vodila, kakor do sedaj.

Prejšnjemu županu pa smo vsi hvaležni za neumorno delovanje na korist občini in mu želimo, da bi kmalu okreval in zopet prevzel župansko čast.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest. — O. — J. C.)

(Dalje.)

Ženo, ki se ni dala prepričati, da bi bila za njenega moža resna smrtna nevarnost, je opozorila soseda, naj iz previdnosti pokliče gospoda župnika. »Katarina, pošlji, pošlji po gospoda, naj pride z Bogom, da ti ne bo vest očitala, če bi se v naglici pripetila kaka nesreča,« tako je prigovarjala soseda Lucija zbežani lovčevi ženi. Pristavila je pa še: »Veš, pri takihle ranah človek nič gotovega ne ve; zgodi se rado, da ranjenca kar naenkrat zvije krč — in po njem je. Tudi bi ne bilo napačno, če bi prišel zdravnik iz mesta, da bi pomagal, ako se sploh pomagati da.«

Katarina, ki je bila drugače krščanska žena in bi ji bilo hudo, če bi se ji morala očitati v tem oziru nemarna brezbriznost in površnost, se opravičuje, rekoč: »Oh, seveda bo prav, če pride gospod župnik z Bogom, dasi po moji sodbi ni tako hudo. Prosim te, ljuba soseda, skoči ti do župni-

šča in povej, kako je. Bo že župnik sam izprevidel, kaj je storil.«

Katarina zbere nato vsu družino, da jo pelje pred bolnika. Počasi se odpro vrata male sobice in četvero otrok se približa z materjo očetovi postelji. Nemo so stopali in plašno gledali na očetov blede obraz.

Ko se vstopijo okrog postelje, obrne bolnik z veliko težavo glavo ter jih opazuje z obupnim ter mrklim pogledom... Za trenotek se izpremene bolestne poteze na ustnicah v prisiljen smeh nesrečnika, ki se pripravlja, da se sprijazni s smrtjo, pa se poslednjikrat poslavlja od svojih dragih.

»Otroci moji,« reče na smrt ranjeni divji lovec, »angelčki moji, radost moja,« glas se mu je začel tresti, »sirote moje!« je govoril nesrečni človek kakor v nezavesti, smejoč se in jokajoč vse obenem.

»Ata, zakaj jokaš?« vpraša mala Anica, deklica v petem letu, ter se otroško ljubeznivo skloni k očetu.

»Ker vas moram zapustiti, ljubčki moji!« reče v solzah Peter in dihne težko.

»Kam pa greš, ata?« se čudi otrok ter vpira velike modre oči zdaj na očeta, zdaj na mater; »ali boš šel zopet v gozd?«

znanje mu je nekoliko lajšalo bolečine, in ložje je pričakoval smrti, prepričan, da je to najboljša kazen za njegov greh. Toda otroci, družina! Da, smrt bo prikrajšala njegove bolečine, ali pa bo tudi zalečila rane družinici? »Nikdar!« zasepeče nesrečni človek obupno in se zagleda s strašnim pogledom v svoje sirote.

»Otroci!« reče s slabim glasom, »pojdite sedaj, pojdite in ubogajte mamó in sestro, pojdite, zlati angelčki moji...«

»Ata, ne ostani dolgo zunaj, ker nas je strah brez tebe,« reče Anica.

»Otročiči, otročičil!« zaihti bolnik, položivši roko na srce.

Njegovo ihtenje se je spajalo z jokom žene in hčere in trepetalo počasi po mali sobici.

»Pojdite, otroci,« reče mati jokaje in jih odpelje tiho iz sobe.

Bolnik se še dolgo ni mogel umiriti; Katarina in Milka sta se precej časa trudili, da se je nekoliko potolažil.

»Peter, ne razburjaj se več, to ti še povečava bolečine. Noč in spanje te bo okrepilo,« je govorila žena.

tisne utrujene oči. Čez nekaj časa začne zopet, a nekako slovesno, obenem pa rezko:

»Ne jokaj, nesrečno dekle! Vse vem. Zdavnaj sem že izvedel vse, pa sem molčal. A sedaj, veš, pred svojo smrtjo, ti rečem, da bi te videl rajši mrtvo, kakor pa da bi te sin mojega ubijalca peljal kdaj pred oltar. Njegova nikdar ne boš in ne smeš biti; si slišala?« — Milka se tresse po vsem životu, zre nemo in plašno na očeta — in ne ve, kaj bi odgovorila. Zdaj se oglasi zopet bolnik in reče zapovedujoče:

»Dekle, sem pojdi!«

»Tu sem, oče!«

»Pokleknil!«

»Oče!«

»Pokleknil — Ali veš, kaj je otrok dožan staršem?«

»Vem, pokorščino.«

»Ali si ti pokoren otrok?«

»Oče, vselej sem vas ubogala.«

»Dobro. Zdaj me poslušaj! Poslušaj umirajočega očeta. Ti si se nekaj menila z Milanom...«

»Oče! Nikoli ni bilo najmanjše stvarca, ki bi bila grešna pred Bogom!«

»Poslušaj me! — Prizezi mi tu pri živem Bogu, da boš pustila vsako misel nanj, da ne boš nikoli njegova žena in če bi te s povzdignjenimi rokami prosil.«

»Oče, moj oče!«

»Prizezil!«

»Oče!«

»Tedaj poslušaj: Če ga vzameš, naj bo pro...«

»Oče!« — zakriči na ves glas zdvojena mladenka.

»Če ga vzameš — ponovi bolnik — naj bo prokletstvo na tebi, na njem, na potomstvu!...«

Naprej ni mogel.

Dekle se zgrudi na tla. Divjemu lovcu v grlu zahrešči, omahne in izdihne.

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Pismo za slovo!

Topničar Janez Lukan iz Petkovca v Rovtah, ki je padel na italijanskem bojišču v jeseni 22. oktobra, je pisal, ko je odhajal na bojišče sledeče pismo, kakor bi že naprej slutil svojo smrt:

Preljubi moji domačini! Preljubi moji starši, brat, sestre, sorodniki in prijatelji! Prišel je konečno čas, ko moram odriniti na krvavo bojišče. Bojna tromba nas kliče slovenske junake-vojake braniti očetnjava, ki je v nevarnosti pred kletimi sovragi. Ni še prelito zadosti krvi, ne počiva še zadosti junakov na bojnih poljanah; še je treba novih žrtev za domovino. Tudi mi moramo junško prijeti za puško in meč in iti med bojni grom. Mi topničarji hočemo in moramo maščevati padle brate vojake in iztrgati našo zemljo iz nenasitnih rok sovražnikovih. Zastaviti moramo življenje in kri za sivolasega vladarja ter položiti novo žrtev na oltar ljube domovine. V tem svečanem trenutku se moram posloviti od Vas, preljubi moji starši in domači vsi. Morda je to zadnje slovo! Z Bo-

Avstrijski vojaki prevažajo ranjence.

To vprašanje nedolžnega otroka je bilo divjemu lovcu kakor nož v srce. Zaprl je utrujeno svoje solzne oči in molčal. Toda čeprav so bile ustne njegove neme, njegov obraz je povedal več, kakor če bi govoril jezik. Da, tista beseda »gozd« je stresla dušo divjega lovca; pred njegovimi očmi je postajalo temno, še temnejše, kakor v gozdu, če je bil ponoči v njem, ko je prežal na žival.

Da, tisti gozd, ki je bil o njem prepričan, da ga osreči in mu prinese vsega potrebnega, ki je v njem mislil najti zakopan zaklad, tisti gozd je njegova smrt. Tisti gozd je vzrok bede, ki se bo zdaj naselila v družino, vzrok siromaštva, ki je s svojimi orlovskimi krili sedlo na njegov nekdanji tako srečni dom.

Te misli so prevzele dušo divjega lovca kakor blisk; uvidel je slednjič tudi, da je kriva vsemu temu samo njegova lahkomišljenost, njegova lahkovernost. To spo-

»Meni ni rešitel!« reče žalostno bolnik.

»Vse je v božjih rokah!« de Milka.

»Tudi on me je pozabil.«

»Veruj, Peter, božja dobrotljivost je neskončna,« ga tolaži v polni veri in trdnem zaupanju Katarina. Nato hiti iz sobe, da bi poizvedela, če bo prišel župnik samo pogledat, ali pa morda kar z Bogom. Milka ostane sama pri bolniku, ki zdihne: »Bog je milostljiv, toda ne za take grešnike... ker drugače ne bi dopustil, da me je zadela krogla onega...«

»Ne grešite vsaj sedaj ne,« ga hitro prekine Milka, »saj on ni kriv.«

»On je moj ubijalec, in moj otrok ga branil!« zaječi bolestno ranjenec, in oko mu za trenutek vzplamti silne razburjenosti in razpaljenosti.

»Oče, saj ga ne branim!« zaihti deklica.

»Molči!« sikne ogorčeno bolnik in za-

gom tedaj ljubi moji, Vam kliče udani sin-ko, ki Vas mogoče ne bo videl nikoli več na zemlji. Obenem se čutim dolžnega, da se Vam, premili in preljudi starši, iz vsega srca zahvalim za vse dobrote, ki sem jih od Vas prejel. Zahvaljujem se Vam za vse nauke, ki ste mi jih že izza mladosti polagali na srce. Zahvaljujem se Vam za vse in na vsem. Ljubi Bog naj Vam bo obilen plačnik. Odpustite tudi svojemu sinku vse, čemer Vas je kdaj razžalil ter zagrenil življenje. Vem, da sem se v tem oziru čisto pregrešil, rad priznavam svojo krivdo in Vas prosim odpuščenja. Z Bogom, dragi brat in sestre! Bodite zdravi in srečni! Radi ubogajte drage starše in ne grenite jim življenje! Bodite pridni in pošteni, ker poštenje je največje premoženje! Vsem skupaj še enkrat podam roko. Skoro gotovo ne pridem več v Vašo sredino da bi se radoval ter veselil z Vami. Z Bogom! Z Bogom! tedaj vsi, ki ste mi mili in dragi. Ne žalostite se! Smatrajte se srečne, ako ostanem na bojni poljani, ako izveste, da je Vaš sinko umrl junaške in častne smrti za ljubo domovino, za vero in cesarja. Brezmadežna Devica naj Vam bo tolažnica v bridkih urah, če boste izvedeli za mojo smrt. In ako je res volja božja, da se več ne vidimo v tej solzni dolini, daj Bog, da se vidimo tam, kjer ni ne žalovanja ne joka, ne bolečin, in kjer bomo skupaj srečni in veseli na veke. Zdaj končam, ker kmalu odidem. Kličem Vam: Bog Vas živi! Spominjajte se svojega sinka v molitvi!

Vaš zvesti sinko

Janko Lukan.

Preko Srbije na Lovčen.

Sanitelec Jernej Škrabec, bivši tajnik izobr. društva na Blokah, je pisal iz Črnegore to-le:

Centeno uredništvo »Domoljuba«! Iz daljnega kraja Vam zopet pišem nekaj drobtin. Zadnjikrat sem pisal še iz Srema, pred ofenzivo na Srbijo. Kmalu nato smo pa odrinili pred Belgrad, kjer so delovali naši težki in najtežji topovi. Ogenj, ki so ga bruhali ti velikani na Belgrad, je bil grozen. Ko smo bili onkraj Donave, smo postavili obvezovališče, kajti bilo je mnogo ranjencev — naših in srbskih. Med srbskimi je bila tudi Srbkinja, stara kakih 20 let; imela je zvevajočo rano na vratu. Ranjena je bila v trenutku, ko je z nekega okna streljala s strojno puško na naše vojake. Došli smo v Belgrad, kjer je bilo naše vojaštvo že par dni prej; mesto je bilo razbito in razdejano, po cesti še vse polno mrtvecev naših in srbskih. V Belgradu smo ostali do 14. oktobra, potem smo šli naprej preko Avale gore, za katero so bili hudi boji. Nato sem moral pa sam v bolnišnico; staknil sem bil nekje zlatenico. 23. okt. sem se podal zopet na bojne poljane. Prodirali smo proti Črnigori, bili v Gorazdi, Cajnici, Metalki in Plevlju. Od tam smo se na Božič podali v Sarajevo, kamor smo došli 2. januarja — vse peš. Čez nekaj dni so nas poslali do Trebinja v Hercegovini; od tu smo hodili peš preko Dalmacije na Lovčen, kjer smo uživali krasen razgled 16. jan. Čutili smo obenem veliko izpremembo med Dalmacijo in Črnegoro: Dalmacija brez snega — že v

cvetju, tu pa sneg in mrz. Na Lovčenu smo videli mnogo topov in municije, ki so jo pustili Črnogorci. V Črnigori je vse sama skala in hribi. Zdaj smo v glavnem mestu, ki je majhno, pa precej snažno. Draginja je velika: Liter vina stane n. pr. K 4, liter mleka pa K 2.40. Jedi sploh ni mogoče kupiti. Kruh preskrbujejo ljudem vojaki, drugače bi ga ne bilo dobiti.

Vsem bralcem »Domoljuba« izrekam srčne pozdrave, pa tudi vojakom, ki so na drugih bojiščih ter vsem članom izobraževalnih društev.

Malenkosti mojega dnevnika.

Pismo Toneta Pečakaj-a.

Bojišče 2. febr. 1916.

Pod Marijinim varstvom smo tu na bojnih poljanah, to Vam lahko zagotovim iz lastne skušnje. Tudi ni nobena težava prehuda za tistega, ki z otroškim zaupanjem časti nebeško Mater. Tovarišem-bojnikom zato toplo priporočam, naj se v vsaki sili zatečejo k Mariji, časte naj jo pa tudi takrat, ko so na varnem.

Jaz sem bil meseca junija preteklega leta na bojišču proti Rusom, in sicer v Galiciji. Bilo je 13. junija pri mestu B... v ozadju ob reki D... Dano je bilo povelje, da mora naš bataljon naskočiti sovražnika, ki je bil očitno v veliki premoči. Ko začujemo povelje »Napreje!«, sem se kakor ponavadi priporočil Materi božji za varstvo. Komaj napravimo nekaj korakov, je že letela na nas toča krogel in granat. Na vsak korak se je kdo izmed tovarišev zgrudil na tla. Bilo je strašno poslušati stok, obupne klice in zdihovanje ranjencev, zraven pa gromenje pušk, topov in strojníc.

Prišli smo že blizu sovražnika; kar nadomoma priletli dum-dum krogla. Iznova zakličem: Varuj me, o Marijal Sv. Anton pomagaj mi! (Bilo je tisti dan, ko sem obhajal svoj god.) Padel sem sicer na tla nekaj iz strahu, nekaj zato, ker me je na vratu oprasnila krogla. Kmalu se zavem. Na vratu me je peklo, kajti železo me je nekoliko ranilo; manjkalo pa je le par milimetrov, pa bi bil mrtev. Hvala večna preblašeni Devici in mojemu patronu!

Vrnili smo se hitro v prejšnje postojanje, kajti Rusa je bilo preveč, da bi mogli kaj opraviti proti njemu.

Marsikateri mladenič je dal takrat svoje mlado življenje za čast domovine.

Nekaj dni nato smo zapustili gališko zemljo in se odpeljali proti mili domovini. Par tednov smo počivali v okolici Ljubljane, potem so nas pa poslali proti kletemu sovražniku Italijanu. — Prihodnjik kaj več.

Pozdravljam vse znance, prijatelje in čitatelje »Domoljuba«.

Namesto tovariša — grob...

Jože in Tone sta se spoznala in sprijaznila v bojni črti. Ljubezen do domovine, ki sta se zanjo junaško in navdušeno borila, ju je takorekoč pobratila. Drug drugega sta izpodbujevala in osrčevala, tolažila in kratkočasila. Izguba enega bi zadala drugemu občutnejšo rano, kakor sovražni meč. In vendar se je zgodilo, kar sta v strahu pričakovala.

Topovi so grmeli, bruhajoč morilni ogenj za bežečim sovražnikom. Stotnija, ki sta ji bila prideljena Jože in Tone, je

dobila povelje prodirati. Zmagovito je preganjala celi dan sovražne čete ter na večer dospela do malega gozda, ki ga je bilo treba preiskati. Komaj sta stopili vojaki v temni gozdni hram, se za usujejo sovražne krogle iz gostega lesovja. Toda kmalu je pojenjala svinčena nevihta in naše vrste so prodirale nemoteno naprej. — Ko se je zdanilo, opazi Jože, da je izgubil tovariša. Zaman je vpraševal po njem, vsako poizvedovanje je bilo brezuspešno. Kako rad bi bil hitel nazaj, morda bi našel tam v gozdu ranjenega, obvezal bi mu rano ter ga spravil do resilne postaje. A dolžnost mu je velevala resno in odločno: naprej; gre za domovino!

Pohod je trajal celi dan, dokler niso slednjič dospeli do močno utrjenih sovražnih postojank, kjer se je začel trdovrater boj, ugodno se razvijajoč za naše čete. Dobile so znatno pomoč ter vrgle sovražnika iz utrjenih zakopov. Stotnija, pri kateri je služboval Jože, je bila zamenjana ter smela, pohvaljena vsled junaških činov, oditi za par dni počivat v bližnje selo.

Zopet je bilo treba hoditi. Po prašnih cestah so se dvigali oblaki prahu in vroče je pripekalo poletno sonce. Vabljivo se je črnil v daljavi senčni gozd, kjer bo kratek odmor. Misel na hladno senco je podvzvala utrujene korake, vsaka stopinja jih je bližala prijetnemu cilju.

Zadovoljno so posedli vojaki po mehki gozdni travi, opazujoč sledove predzadnjih bojev. Še so ležala okrog polomljena drevesa in kosi izstreljenih granat. Med grmičevjem pa so se dvigale gomile in ob njih leseni križi, glasne priče posmrtnih sreč padlih junakov.

Jože je sedel ob gostem grmu, njegovo oko pa je bilo uprto na križ in gomilo na nasprotni strani. Motreč na deščici skromen napis, naenkrat ostrmi. V očeh mu je zalestela debela solza, počasi se polzeča po otožnem licu. Čital je ime svojega nekdanjega tovariša; dan in kraj, vse se je ujemalo. Tu ga je izgubil... in zdaj ga je našel: v senci mladega gozda je našel — njegov grob...

Vojaki so v senci in mehki travi počivali; on pa je stal ob grobu, zatopljen v globoke misli... Pogovarjal se je v duhu s svojim prijateljem; pravil mu je o izvojevani zmagi, o žalosti, ki mu jo povzroča njegova izguba in o tolažbi, ki mu jo daje zavest, da je našel vsaj nekaj, po čemer je hrepenel: skromni grob svojega nepozabljenega prijatelja. Limbarski.

Kratek opis vojaškega življenja.

Ivan Jež iz Utika pri Vodicach, četovodja pri strojnih puškah, opisuje svoje vojaško življenje takole:

Dragi starši! Predvsem lep pozdrav! Prva pot me je peljala v Galicijo, tja za tiste sedaj svetovnoznane Karpatе. Prav dobro sem se bojeval. Marsikateremu Rusu sem zadal smrtni udarec. Najprej sem bil za vojaškega slugo ter preživel v tej službi prav dobro in zadovoljno štiri mesece. Ko je bil moj gospod ranjen v roko, me je poslal na Dunaj v šolo. Vežbal sem se en mesec, postal poddesetnik, nakar sem jo zopet odrinil proti Galiciji.

Prišel sem zopet v boj. Precej jih je pokosila moja strojna puška. Bil sem odli-

kovan in postal desetnik. Zdrav sem bil zmerom, pa še kako vesel zraven. Pa zakaj? Zato, ker me Marija varuje. Pa tudi jaz vedno nosim njeno svetinjo na svojih prsih in imam vse zaupanje do nje.

Kmalu pa pride povelje, da gremo nad Laha. Vesel sem bil, da sem bil tudi jaz med temi, ki naj se pomerijo še z Italijanom. Vozili smo se pet dni in pet noči, potem še dva dni marširali; prišli smo konečno v visoke hribe, ki jih zakriva večni sneg in kjer človeška roka še ni gospodarila. Tu ni bilo ne vode, ne drva; tajali smo za silo sneg. Teško smo čakali, kdaj se udarimo. Kar pride zaželjeno povelje: Fantje na noge! Hud boj se prične. Nprestano smo se bili in ravsali sedem dni. Jaz sem bil zlezal na neko drevo; bil sem neprestano v smrtni nevarnosti, a moja strojna puška je delala, da je bilo groza. Slednjič mi je poveljnik ukazal, naj se vrnem. Bil sem pohvaljen in odlikovan; postal sem četovodja. Sedaj zopet ni več hudega; sicer bi mi pa ne bilo nič dati življenje za domovino, vero in cesarja, samo Vas bi rad še videl. Upam, da se še vidimo.

Spoznanje.

Urh Kersnik (doma na Jezerskem) piše svoji materi iz vojaške bolnišnice:

Draga mamica! V prvih vrsticah Vas srčno pozdravim, kakor tudi vse domače. Naznanim Vam, da sem še precej pri zdravju, dasi je tisto zdravje, ki sem ga prej imel, splavalo po vodi. Tudi veselja na tem svetu ne pričakujem več. Bog daj na drugem svetu boljše srečo! . . .

V svojih mladih letih sem zanemaril mnogo lepega časa, dobro se spominjam zdaj, in tudi Vam sem napravil kako bridko uro, a upam, da ste mi odpustili, kajti mlad človek je dostikrat nespameten. Toda sedaj to obžalujem in sicer tako, da me včasih to premišljevanje spravi skoraj v neko preveliko otožnost.

Pot mi bo kmalu odkazana nazaj na bojno črto, a vse rad in voljno pretpim tudi, če bi prišlo še kaj hujšega, samo da bi mi ljubi Bog ohranil še življenje, da bi mogel izpolnjevati tiste dolžnosti, ki sem si jih naložil: skrbeti za svojo družino. Rad bi bil zvest prijatelj domačim in tudi drugim. Po svetu se človek uči, ali boljše se je doma učiti. V tej bolezni se mi ni dobro godilo, ali sedaj je boljše . . . Obiskati bi Vas rad prišel, pa ne smem in ne morem; pisal Vam bom pa rad, dokler bo mogoče in ne bom pozabil nobenega domačih do zadnjega zdihljeja.

»Tudi mi se postavimo . . .!«

Od slovenskih vojakov pionirjev s koroškega bojišča smo prejeli ta-le dopis:

Dragi bralci in bralke »Domoljuba! Sprejmite kratko sporočilo z visokih gora. Tudi tukaj je mnogo slovenskih vojakov, ki so Polentarju že mnogo preglavic napravili. Tudi mi pionirji ne držimo rok križem. Ceste, ki jih moramo navadno v živo skalo izstreljati in izsekati, podzemeljska skrivališča, mostove in druga težka in naporena dela prav z veseljem izvršujemo in smo zmerom prav dobre volje. Dež nas ne odzene, sneg ali mrz nas ne zadržji. Včasih imamo tudi po večtedenskem napornem delu par ur počitka, da se malo očistimo

in okrepčamo in pripravimo za novo delo, ki ga je vsekdar dosti. Seveda se Polentar včasih malo razjezi in nas začne neusmiljeno z granatami in šrapneli obsipavati; pa še bolj ga jezi, ko vidi, da je zopet za nekaj lir revnejši, ker Polentarjeve granate najdejo in razbijejo navadno samo skalovje. Mi se mu pa prav pošteno smejimo in mu prav radi to veselje privoščimo, saj imamo dosti prostora po teh skalovitih luknjah. Vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« presrčne pozdrave: Anton Šega iz Loškega potoka, Ivan Pribošek iz Koprivnice, Jožef Paučnik iz Sevnice, Ivan Mačarob iz Žužemberka; Jožef Čadaž iz Planine, Štajersko, Valenti Albert, Gladbek na Vestfalskem, Janez Zapušek, Sterkrade (Porenje), Alojzij Petrovičič, Brdo pri Ljubljani, Anton Hofer iz št. Ruperta na Dolenjskem, Stanislav Tanko iz Ribnice na Dolenjskem, Henrik Hočevar iz Strug, Jožef Avguštinčič, št. Peter, Štajersko.

la Bogu, da ni resnica, kajti brat še živi. Dobil sem poročilo, da je samo ujet na Ruskem.

V Črnigori in v Srbiji je že vse koščano. Srbski in črnogorski kralj — oba sta bežala; še enega naj dobite, da bodo skupaj karte metali.

Po hribih sem takih hodil, da sem mislil, da bom na nebesa potrkal. — Zdrav sem zmerom, hvala Bogu! Mati, le potolaženi bodite, saj bomo kmalu prišli vsi trije domov. Vem, da ste žalostni, ker Vam je cesar tri sinove poklical na vojsko; a naj se zgodi volja božja!

Vojna služba ni najlažja,
toda cesar kliče nas;
kmalu zmaže pride čas!

Srčne pozdrave Vam, domačim in vsem prijateljem »Domoljuba«.

Sestre angleškega Rdečega križa in njih težave ob umikanju iz Srbije.

»Danes tukaj — jutri tam . . .«

Dragonec Anton Kravcar, doma v Dobrniču na Dolenjskem — je pisal iz Srbije svoji materi:

Ljuba mati! Dovolite, da Vam popišem svoje življenje, odkar sem se poslovil od doma. Prestal sem toliko, da sam Bog ve. Naznanim, da sva se z bratom videla v Bukovini in v Galiciji. O ljuba mati, ko bi Vi vedeli, kakšno veselje je, če se dva brata snideta — na bojišču! Oba sva imela solzne oči od veselja, da sva si še enkrat v roke segla — zdrava. Nato sva šla zopet obadva kmalu na pot. Nace je šel na vzhodno bojišče, jaz sem bil pa klican na jug — v Srbijo. Hodil sem 11 dni. Srbija je že zdavnaj naša; Črnagora pa tudi — hvala Bogu! No — tu se — tu se, kaj je slovenska kril Vse beži pred Slovencem!

Potem sem pa dobil neko dopisnico, ki je bilo gori zapisano, da se je moj brat Ignacij preselil v rajske višave, da se zdaj že pri Mariji veseli plačila za svoje trpljenje. Ljuba mati! Jaz sem se takrat tako prestrašil, da nisem vedel, kje sem. A hva-

V vojsko ste šli . . .

V vojsko ste šli
prijatelji,
kjer kruta smrt udarja.
Zakaj ste šli
veseli vsi?
Za vero, dom, cesarjal

Oči v solzah
in meč v rokah
imeli ste v slovesu.
Vrskali ste,
ko zbrali ste
h krvavemu se plesu.

V vojsko ste šli
prelivat kri
za nas že davno, davno,
O, Bog Vam daj
se z zmago kdaj
vrniti večnoslavno.

Invalid J. Mohor.

Da strmini „Kolj di Lana“.

Slovenski mladenič F. L., ki je pridelen nekemu tirolskemu polku cesarskih lovcev, nam je poslal naslednje kitice.

I.

V visokih planinah kot divje koze
mi gledamo doli na laške volke.
Topovi gromijo, šrapneli grozé,
cesarski se lovci prav hrabro drže.
In dokler naš lovec tu gori preži,
Italjan pač »Kolj Lane« nikdar ne dobi.

II.

V visokem skalovju tirolskih gora
stojim tu na straži za dom in Boga.
Ne straši me krogla, ne plaši me mraz,
junak sem slovenski cesarju zvest jaz.
Saezneni viharji, gromenje topov
ne zbeža junaka, branilca domov.

III.

Tu v snegu stojim skoraj ves zameden,
in moj že obraz je od mraza leden.
Divjajo viharji, pretresa nas grom,
a vse za cesarja velja naj — za dom.
Pač daleč od ljubljenskih staršev sem res,
pa v božjo previdnost udal sem se ves.

IV.

Drug čas bo spet prišel in z njim ljubi mir
takrat, ko premagan bo zlobni hudir.
Takrat se poslovil od hribov bom teh,
od ljubih mi znancev in mrtvih tud' vseh,
ki v skalnih pečinah prelili so kri.
V nebeškem veselju naj mir vsak dobil

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere
jamči dežela Kranjska, in jih obre-
stuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej Inserat!

Gospodarske vesti.

Uporaba »melasne krme« in »surovega
sladkorja«.

Težki vojni čas sili tudi kmečki stan,
da se loteva pri gospodarstvu sredstev, ki
so mu bila doslej neznana. Uporaba »me-
lase« in »surovega sladkorja« je nam Slo-
vencem sicer nekaj novega, a naši sosede
po Češkem, Moravskem, v Podonavju in
na Ogrskem poznajo to krmo že nad 25
let. Tam je seveda doma sladkorna obrt,
pa tudi dobičkanosna živinoreja. Ne samo

znanost, marveč v prvi vrsti praktična iz-
kušnja je dokazala vrline teh krmil, ki jih
je pa seve treba prav rabiti. Misliti nam
da dejstvo, da porabijo v naši monarhiji
največ melasnih krmil Ogrji; in kako čili so
ogrski konji, kako orjaški ti voli in kakšne
množice pitanih prešičev izvažajo iz de-
žele! Leta 1909. so pokrmili na Češkem
255.000 q, na Moravskem 157.000 q, Ogrji
pa 262.000 q. Praktične izkušnje mnogo-
številnih gospodarjev morajo prepričati
vsakega živinorejca, da koristi edinole se-
bi, ako poklada vsak dan med drugo kr-
mo tudi nekaj surovega sladkorja
ali pa melasnih krmil. — Obojno kr-
milo se dobiva pri izdelovanju sladkorja;
a dočim ima surovi sladkor 94 do 97 od-
stotkov v sebi sladkorne snovi, je ima me-
lasa samo okoli 50 odstotkov, torej polo-
vico manj.

Kaj pa daje tem krmilom toliko ve-
ljavno? Kar je škrob (šterka) v krompir-
ju, to je sladkor v melasni krmi in su-
rovem cukru. Sladkor ima izredno vred-
nost kot hranilo za živalsko telo. Ves
škrob, ki ga pokrmiš kot krompir, koruzni
zdrob in krmsko moko, se mora izpreme-
niti v živali najprej v sladkor, če hoče do-
speti v kri in prinesti živali življenje, moč
in maščobo.

Sladkor v melasi in surovem cukru je
za živino v prvi vrsti vir telesne moči,
zato ga priporočajo zlasti za delavno živi-
no sploh, posebno pa za konje.

Obenem sladkor v krmi tudi obvaruje
živino, ki veliko trpi (in naša vprežna ži-
vina bo morala garati za žive in mrtve,
dokler bo trajala vojska), da preveč ne
izhujša, da ne gre meso z nje. Sicer dose-
žež ta namen tudi s pokladdanjem beljako-
vinastih krmil, a so silno draga in jih je ko-
maj dobiti.

Še druge plati ne smemo prezreti pri
melasni krmi in surovem sladkorju. More-
biti je glavna krma, ki jo imaš na razpola-
go, bolj malo vredna (mного slame, slabo
senc). Ako hočeš doseči, da bo tvoja ži-
vina tudi tako slabo pičo s slastjo uživala,
si pomagaj z melasno krmo in surovim cu-
krom, ki napravita slabo krmo s svojo
prijetno sladkobo okusno in tečno.

V melasni krmi je precej nezgorljivih
snovi, v katerih je največ (devet desetink)
kalija. Izkušeni gospodarji trdijo, da ne
poznajo, odkar so vpeljali v svoje hleve
krmljenje z melaso, kostoloma (slabo raz-
vitih kosti in hromote pri mlajši živini) pri
živini. Zato proč z goljufivimi praški zo-
per take bolezni! Najboljši prašek za moč-
ne kosti pri živini je »klajno apno« in pa
melasna krma.

Tudi drugih bolezni, na primer dri-
ske, se pri krmljenju z melaso, še manj pri
surovem cukru — ni bati. Slavni nemški
pospeševatelj umne živinoreje prof. Kell-
ner poudarja celo, da ta krma zlasti klanje
(koliko) pri konjih očividno omiluje in od-
stranjuje. Kdor je imel opraviti s koliko
pri konjih, pa je začel krmiti melaso, je
ne bo hotel več pogrešati v svojem hlevu.

Eno pa poudarjamo in prosimo, da si
vsak dobro zapomni naslednje: »Ne začne-
naj krmiti takoj v začetku s porcijami, ki
jih brez škode prenese tej krmi že vajena
živina! Prehod se mora izvršiti polgoma,
sicer je driska neizogibna in lahko tudi

precej nevarna posledica. Tega učinka po
Kellnerju ni pripisovati obilnim solem v
melasi, ampak sladkorju kot takemu, ki v
večji množini zaužit draži prebavila in
povzroča drisko.

Tudi popolnoma mladi živini in močno
brejim kravam ne pokladaj melasnih kr-
mil, da ne bo kake nesreče ob telitvi.

Prični torej z melaso, kakor tudi s su-
rovim sladkorjem v manjši meri, ki jo po-
lagoma stopnjaj do določene meje. A pre-
več teh krmil ne pokladaj nikoli; po pre-
veliki množini cukra bi bila živina žena
in bi pila več nego je prav; delavna živina
bi se tudi premočno potila.

Če pa pokladaš melasno krmo in su-
rovi sladkor redno v pravi meri, se oziraš
pri tem na vrsto, starost in namen svoje
živine, potem se kmalu prepričaš, da imaš
opraviti z idealnim, neprekosljivim kr-
milom. Živina ob tej krmi rada žre tudi
slabejša z njo pomešana krmila, je zdrava,
dobi gladko, svetlo dlako, je vztrajna, se
ne upcha izlepa. Konji, nagnjeni k nape-
njaju, izgube to slabost; krave imajo več
mleka, se lahko telijo in store zdrava tele-
ta; mlada živina se lepo razvija, in pitana
živina urno pridobiva na težo.

Po dosedanjih izkušnjah smeš krmiti
vsak dan na 1000 kg žive teže sledeče
množine melase kot take: Konjem po 3 kg,
molznim kravam 2 in pol kg, vprežnim vo-
lom 3—4 kg, volom, ki jih pitaš, 4 kg, pre-
šičem 5 kg. Če tehta torej tvoj konj 500 kg,
mu boš pokladal le polovico zgoraj ozna-
čene čiste melase, to je 1 in pol kg na
dan, prešiču, ki tehta 100 kg, boš dajal po
pol kg na dan itd. Ker pa v naših krajih
ne krmimo melase same, ampak zmesi su-
rove melase z različnimi tvarinami, zdrob-
ljenimi koruznimi storži, šoto itd., zato
krmiš lahko po eno četrtno melasnihi
krmil več, nego je povedano gori za čis-
to melaso; naša melasna krmila so namreč
v razmerju 75 : 25, to je na vsake 3
dele melase je primešan en del tuje snovi,
ki nosi melaso. Melasne zmesi smeš te-
daj pokladati na 100 kg žive te-
že na dan: konju 40 dek, delavnemu
volu 40 do 52 dek, molzni živini 33 dek,
govedu za pitanje 53 dek, prešiču 68 dek.
Melasno krmo kakor tudi surovi sladkor
primešavaj med drugo zobanje (rezanico),
a glej, da poleg melase ne pokladaš večje
množine zelo vodene krme (na spomlad
zelene trave).

Nebroj poizkusov dokazuje, da se je
obnesla slamna melasa (podobna oni, ki
ima primešane koruzne storže) in tudi šot-
na melasa pri konjih, pa tudi žrebetih,
pri katerih lahko začneš po malem precej
po odstavljenju; to velja zlasti za težke
konje pri hudem delu. Rada in z uspehom
žro melasno krmo vprežna goveda,
ki jim ob melasni krmi in surovem slad-
korju lahko pokladaš dokaj več slame, kot
bi jo smel sicer. Tudi pri pitanih go-
vedih se je obneslo to krmljenje; živina
je pravilno prebavljala in se lepo debeli-
la. Teletom smeš žele od 6. meseca na-
prej pokladati po pol kg melase med kr-
mo, prej ne. Pri prešičih so uspehi z
melasno krmo nasplošno ugodni; različni
pri krmljenju s šotno melaso; dočim so do-
segli v nekem slučaju z 1 do 1 in pol kg
šotne melase — poleg druge piče seveda

— hitro opitanje, so pokladali v drugem slučaju eno osminko do en četrt kg te šotne melase na glavo in dan brez posebnega uspeha.

Čenjenim našim gospodarjem in gospodinjam nujno priporočamo: Sezite po novih krmilih v prid svoji živini, pa tudi v korist celi avstrijski domovini! A ne zabite tehnicne in svinčnika, pri molzni živini pa mere! To orodje Vas po preteku nekaj tednov ali mesecev poizkusnega krmljenja z melaso in surovim cukrom najboljše prepriča, ali krmite umno, to je: z dobičkom ali ne.

Prepričajte se, je-li ima slavni Kellner prav ali ne, ki po mnogobrojnih poizkusih z voli trdi, da napravlja 1 kg melase poleg druge bolj slabe krme 12 dek maščobe v telesu, 1 kg škroba (moke) pa 25 dek, tako da zaleže 100 kg melase toliko kot 48 kg moke. Še ugodneje sodi melasno krmo Hansson, ki je delal poizkuse z velikim številom delavnih konj. Po njegovem zatrdilu gre 1 kilogramu melase s 45 odstotki sladkorja ista vrednost kot eni kili žita. Kolika gmotna korist, če prideš praktično do tega prepričanja!

Ko priporočamo melaso za krmo, ne smemo prezreti, da vpliva kalij, ki je v melasi, silno ugodno na gnoj živine. Če pokriješ 200 kg melase, dobiš v gnoju skoro toliko kalija kot se ga nahaja v 100 kg kajnita. Ekonom in veleposestnik Vibrans pravi, da že 20 let krmi toliko melase, da dobi ves potreben kalij za svoje polje (potreben je kalij zlasti za vse okopavine!) v gnoju svoje živine. Ne samo na okopavine učinkuje ta kalij izvrstno, ampak tudi na žita, in sicer kvantitativno (ga je mnogo več) in kvalitativno (zrnje je polno in kleno, stebila močna). Vibrans poudarja, da dobi živina ob krmljenju z melaso najbolj ugodno sestavo krvi in mleka, vsled tega je živina mnogo bolj zdrava in zavarovana zlasti pred kužnimi boleznimi. Zdravilni učinek melasne krme se kaže že celo pri ljudeh, ki uživajo mleko z melaso krmljenih krav. Važno je to zlasti pri mleku, namenjenem za majhne otroke. — Melasa in surovi cukor imata svojo vrednost od »sladkorja«, ki ga vsebujeta. Zato velja na splošno o surovem sladkorju isto, kar smo poudarjali gori v prvi vrsti za melasno krmo. Surov sladkor je na razpolago denaturiran, to je pomešan s tvarino, ki dela ta sladkor neporaben za človeško uživanje.

Naravnost sijajni so uspehi krmljenja s surovim cukrom pri konjih, ki so jim dajali — privajali so jih seveda le polagoma — na dan do 2 in pol kg na 400 kg žive teže. Opravljali so svoje delo ravno tako kot prej ob normalni dobri krmi. Pri tem so pridobili važno izkušnjo, da namreč konji po uživanju cukra niso potrebovali več, ampak manj vode, kakor ob krmljenju s senom in ovsom. V tem ko so namreč popili konji na kilogram sena in ovsu (suha snov) 3,4 kg vode, so porabili ob sladkorni krmi le 2,1 kg.

Tudi pri prešičih za pitanje je sladkor raje več vreden nego manj, ako ga primerjamo s škrobom (moko); pri govedu pa po Kellnerju škrob daje več tolsče žival-skemu telesu nego sladkor. Par poizkusov: 3 mesece staremu prešiču so pokladali v svrhu primerjanja nekaj tednov po-

leg druge piče še po 40 dek surovega cukra na dan, prav toliko tednov nato pa namesto sladkorja pa 42 dek krompirjeve moke (škroba). Prešič je tehtal v začetku poizkušanj 47 kg 65 dek in pridobil v prvi dobi krmljenja s cukrom vsak dan po 31 in pol grama beljakovin (mesa) in 71 gramov masti, v drugi dobi krmljenja s škrobom (ki ga je bilo pa nekoliko več) po 39 gramov mesa in 82 in pol grama masti. V tem slučaju je škrob zalegel nekoliko več nego sladkor.

Naslednji Gilbertov poizkus pa govori za enakovrednost surovega sladkorja s škrobom (moko):

Poizkušal je z dvema oddelkoma, v vsakem s tremi prasci. Prvi oddelek je dobival poleg navadne krme v celem času preizkušnje še 360 in pol funta sladkorja, drugi oddelek pa ravno toliko škroba. Pri sladkorju so se zredili prešiči za 247, pri škrobu pa za 248 funtov.

Še ugodnejši so uspehi Merkerjevi: Poizkušal je z dvema oddelkoma prascev, v vsakem po dvoje živali. Prvi oddelek je dobival navadno krmo za pitanje brez sladkorja, drugi pa poleg navadne krme prvega oddelka še na dan po četrt, pozneje pol kilograma surovega sladkorja. Po 33dnevem krmljenju sta se zredila prasca brez sladkorja za 40 in pol kg, druga dva s surovim sladkorjem pa za 50 kg; vsega skupaj je pokrmil Merker 27 kg surovega sladkorja in dobil za to 19 in pol kg žive teže ali za vsak kg sladkorja 70 dek priredka. Če računaš 100 kg surovega cukra z 48 K z vrečo vred, in priredok pri živi teži s 70 kg, potem si pri današnjih cenah za prešiče ne boš dolgo belil glave, ali ti kaže poizkusiti s surovim sladkorjem ali ne.

Lehman je primerjal melaso z ječmenom, dodavši melasi z meso (krvno) moko toliko beljakovin, kolikor jih je v ječmenu. Domneval je, da mora imeti 100 kg ječmena (ki ga je danes pod strogo kaznijo prepovedano krmiti) isti uspeh, kakor 100 kilogramov čiste melase (ali 133 kg melasnih krmil) + 10 kg mesne moke ali krvne klaje, ki se dobi po 48 K. Praktična izkušnja je to potrdila: pri ječmenu se je zredil vsak prešič na dan za 69 dek, pri melasni krmi pa za 96,1 dek. Potemtakem dosežeš s 103 kg melase pri prešičih isti uspeh, kakor s 100 moko.

Z eno besedo: sladkor, pa naj se nahaja v »surovem cukru« ali pa v »melasnih krmilih« se je zlasti pri krmljenju konj in pri pitanju prešičev sijajno obnesel, tudi pri goveji živini so njegovi uspehi v miru ugodni; v vojnem času pa, ko pomanjkuje drugih močnih krmil, neprecenljivi. Slovenski kmetovalec, prepričaj se o tem sam in poizkusi! — (O tem krmilu glej inserat!)

Kako naj ravnamo s krompirjem za zgodnjo saditev?

Kako je vesel kmet in vrtnar, če more že v juniju z novim krompirjem na trg. Seveda pregovor: »Brez muje se še čevljev ne obuje« — velja tudi tukaj. Krompir za zgodnjo saditev se mora pripraviti že takoj v jeseni, ko se koplje. Seveda ne smeš izbirati drobnega krompirja, ki ni za prodaj, ampak dobro dozoreli, zgodnji krompir srednje velikosti in z dobrimi očesci. Do-

bro naj se osuši in shranj. Prav nič ne škoduje, če postane krompir nekoliko zelen, ko se suši jeseni na solncu: ta je veliko bolj trpežen in ne gnije izlepa. Sredi ali koncem januarja se prebere krompir in se odloči samo tak, ki ima dozorela očesca. Napravi plitve, široke zabožčke, položi po dnu šotinega prahu ali pa navadne vrtno zemlje, pa ne popolnoma suhe, ampak nekoliko vlažne — ter položi krompir poleg krompirja z ožjimi konci, do ene tretjine v zemljo, da so oči na vrhu proste. Postavi zabožčke v svetel, hladen prostor s toplino 8° Celzija. Če je toplina večja, nego zgoraj označena, začne krompir naglo poganjati, kali postanejo predolge ter se zelo rade odkrhnejo, ko se sadi.

Prostor ne sme biti temen in topel (n. pr. v sobi pod posteljo), zaradi tega, ker se kal omehkuji in pogine potem v mrzlejši zemlji zunaj sobe. Na kali se tvorijo istočasno koreninice, ki rinejo v zemljo in se koncem marca ali v začetku aprila — seveda v krajih, kjer je ta dva meseca še zima, toliko kasneje — v malih kepah posade na toplem kraju. Prostor za zgodnjo saditev krompirja je treba prej poiskati. Imeti mora solčno lego in močno zemljo. Pognoji ga s starim, dobro predelanim gnojem, zakaj nov, nepredelan gnoj krompirju škoduje; zatorej pognoji zemljo za zgodnji krompir že jeseni. Posadi krompirje po po 35 cm v kvadratu drug od drugega. Ko požene iz zemlje, varuj rastlino pred zmrzlino. V to svrhu obsuj krompirjevo z zemljo, kar ji prav nič škoduje, ampak nasprotno varuje pred zmrzlino in se kmalu zopet pokaže iz zemlje. Najboljše zgodnje krompirjeve vrste so: Erfurtski biser, Triumf, Cesarska krona itd. Dobe so po vseh večjih semenskih trgovinah. S.

Denarni promet. Pri vplačilih v Nemčijo je določeno razmerje 100 mark = 143 K; pri pošiljavi v Švico 100 frankov = 146 in pol K.

Izvoz iz Bolgarije. Bolgarski finančni minister je sporočil, da se sme prepeljati v Avstrijo in Nemčijo 200.000 ton koruze; 60.000 ton je že naloženih. Dovoljenih je tudi 200 vagonov jajc in sirovega masla.

Tudi kave bo zmanjkalo v Avstriji. Cene se bodo dvignile za 1 do 2 K pri kili. (Po »Slov. Gospodarju«.)

Novo določbe za moko in kruh je izdal deželni predsednik za Kranjsko; za vsako osebo je določeno 210 gramov kruha na dan. V veljavo stopi ta ukaz 20. februarja.

Najvišje cene za svinjsko mast in slanino. Od 16. februarja do 16. marca veljajo naslednje cene: Kadar prodaja izdelovalec svinjsko slanino prekupcu, sme biti najvišja cena za 100 kg čiste teže naslednje navedenih vrst slanine: za namizno slanino (soljeno ali nesoljeno) 564 K, za hrbtno slanino (soljeno ali nesoljeno) 612 K, za sirovo slanino, soljeno, 556 K, za prekajeno sirovo slanino 600 K, za prekajeno namizno slanino 609 K, za prekajeno hrbtno slanino 660 K, za neprekajeno slanino v kosih 583 K, za prekajeno in papricirano slanino v kosih 628 K, za poparjeno slanino 628 K, za desertno slanino 690 K. — V nadrobni prodaji, to je, kadar se neposredno oddaja porabniku, je določena cena

za sirovo slanino, soljeno ali nesoljeno, 5 K 64 v, za namizno slanino, soljeno ali nesoljeno 6 K 12 v, za hrbtno slanino, soljeno ali nesoljeno, 6 K 68 v, za prekajeno sirovo slanino 6 K 54 v, za prekajeno namizno slanino 7 K 20 v, za prekajeno hrbtno slanino 6 K 36 v, za prekajeno in papricirano slanino 6 K 64 v, za prekajeno hrbtno slanino 6 K 84 v, za deserno slanino 7 K 52 v.

Za naše gospodinje.

Jajca s parmezanom. Razsekljaj za par pesti suhe gnjati, zmešaj jo s kislo smetano, deni v namazano pekačo, postavi jo v peč, da se razgreje. Naredi z žlico luknje za jajca, ubij v luknje jajca, posoli, potrosi nanje dosti zribanega sira; deni nazaj v pečico. Ko so jajca zakrknjena, daj na mizo. To je urno narejena in okusna jajčja jed.

Opečena jajca. Skuhaj jajca na trdo, olup, razreži na dve polovici po dolgem, posoli, naloži jih po vrsti v namazano modlo. Razgrej žlico surovega masla, opari na njem dve žlici čebule in dve žlici moke, zalij z vrelo smetano ali z mlekom, primešaj tri žlice sira in malo popra in drobnjaka; zlij na jajca, potrosi še po vrhu z drobtinami in sirom in speci, da bo lepo rumeno.

Krompir s sardelami. Skuhaj krompir v oblicah, olup ga in razreži. Očedi in sesekljaj par sardel, razbeli v kozji pol masla, pol olja, deni vanjo krompir in sardele, popoprjaj in prepeci. Jest se mora gorko.

Zmrznjena jabolka. Zreži zmrzla jabolka v kose, deni jih v kotel, vlij nanje toliko vode, da pokrije jabolka, skuha jih popolnoma mehko in precedi jih skozi gosto tkanino. Nato jim primešaj sladkorja za vsak liter 1 osminko kg in skuha vse. Dobil boš lepo rdeče jabolčni sir (ali gelé).

—S—

Koliko vržejo kokoši? O tem piše ameriški list: 1896. l. so izkopali v ameriških rudnikih za 72 mil. dolarjev srebra in za 46.610.000 dolarjev zlata. Tistega leta je znašala vrednost ovac v Ameriki 65 milijonov 167.725 dolarjev, volne so nastriogli za 38.146.450 dolarjev. Istega leta pa so nanesele kokoši po celi Ameriki 660 milijonov jajc, ki so bila vredna najmanj 150 milijonov; poleg tega so prodali za 125 milijonov dolarjev perutnine. Torej bi bili lahko pokupili z denarjem, ki ga je vrgla kurjereja vse zlato, srebro, ovce in volno tistega leta. To kaže, kakšnega pomena je kurjereja za dežele in za posameznika. Zlata in srebra bo čedalje manj, kurjereja pa napreduje in redi hišo. — Tako ameriški list. In mi? — Pri nas pa ni povsod pravega umevanja za nego perutninstva. Zdaj bi se morali za to vprašanje še bolj pobrigati, ker bo čedalje manj goved. Paša in krma bo sedaj kmalu jela rasti. Treba bo pa seči gospodinjam tudi po umetnih krmilih. Kdor ne vaga, nima blaga, so rekli včasih.

Zdravstvo.

Trganje in udn'ca. Na petih litrih kro-pa kuhaj pol ure klobuk mravljinčjih jajec, klobuk bezgovega lubja in klobuk brezovega listja. Ko zliješ v kopanjo, prilij kolikor je treba za kopelj gorke vode. Bolnik naj se koplje tako gorko, kolikor more prenesti. Tačas pripravi posteljo, koc in mrzlo vodo. Bolnik naj bo kakih 15 minut v kopolji, da se ne ohladi voda, ji je treba prilivati gorke. Ko stopi iz kopolji, ga polij maloma z mrzlo vodo, zavij v koc, spravi v posteljo, odeni ga dobro, da se izpoti. Preden vstane, se mora dobro obrisati in otreti po životu. — Če se drži bolečina bolj v nogah, naredi kopelj ali sopar za noge. Marsikdo se prehladi, kadar sede na sopar ali si koplje noge, ker si ne zavije života in se greje na eni strani, na drugi pa hladi. Človek, ki drži noge na soparu ali v gorki vodi, mora biti ves zavit od glave do nog. Okrog škafa in kolen pregrni debelo ogrinjalko, da ne more sopar vun. Kadar je bolnik rosan od potu, ga spravi urno v posteljo in zavij.

Naša armada potrebuje kovin.

(Predsednik »Zveze avstrijskih trgovcev s kovinami« — Franc Karel Kaindl.)

Avstrijski domoljubil Sovražnikova prekanjenost si je poiskala pot in sredstva, da bi mogla skrhati ostrino naših mečev. — Izstradati so nas hoteli in s tem vcepiti zdvojenost in malodušnost. Junaško in vztrajno kljubujejo naši bojevniki vsemu sovražnikovemu orožju, mirno in junaško gledamo v domovini notranjemu sovražniku v oči — in ta sovražnik je pomanjkanje, ki nas še ni in nas ne bo ugonobil: kruh smo delili in ga še delimo po bratovski med sabo.

Sovražniki nas pa hočejo tudi pripraviti do tega, da bi nam zmanjkalo orožja. Odrezali so nam možnost, dobavljati iz tuje tiste kovine, ki jih potrebujemo za izdelovanje municije, orožja, tistega sredstva, ki naj nam štiti, brani in varuje domove, čast slovenskih žen, življenje naših otrok in sivolasih staršev.

Zaloga različnih kovin v raznih rokah, v raznovrstnih oblikah po naši domovini — je še neizmerna in neizčrpna, tako da bomo tudi to nevarnost z lahkoto premagali.

Domovina potrebuje bakra, niklja, aluminija, medi (Messing), da more odganjati številne sovražnike od naših mej.

Vse tozadevno blago se takoj na mestu plača in sicer po dobrih, od oblasti določenih cenah.

Avstrijci! Po Vaših stanovanjih je dobiti veliko predmetov iz takih kovin. Spravite vse skupaj in oddajte na ono mesto, kakor je bilo oblastveno določeno. — Stvari, ki jih rabite v gospodarstvu ali gospodinjstvu, se lahko nadomesti z novimi predmeti iz drugačne snovi.

Domoljubil! Ne maramo in ne pustimo, da bi se sovražnik polastil našega bakra

po naših domovih. Poslali mu ga bomo v ognju topov! Torej še enkrat: Bakrene kotličice, kovinasto šaro pod streho, sklede, medene možnarčke — bomo nadomestili z železnimi, — sovražniku pa pokazali, da tli v nas še gorka domovinska ljubezen, ki bomo z njo vztrajali do slavne končne zmage.

Živčne bolečine se pojavljajo na različnih delih telesa. Vsaj je živčni sestav jako neobno razpreden, sega povsod prav do kože in je skra no občutljiv. Živci pa niso zelo sprejemljivi samo za bolečine, temveč tudi za dobropoutja. Istotako, kakor nastajajo nervoznosti glavobol, nervoznosti zobol, bolečine v obrazu, jih je s pomočjo pomirjajočih, osvežujočih, živce pomirajočih sredstev lahko tudi odstraniti. V ta namen najbolje služi Fellerjev fluid iz različnih esenc zn. »Elza-fluid«. Več kot 100.000 zahvalnih pisem izpričuje dober učinek tega sredstva. 12 steklenic stane poštnine prosto samo 6 kron. Edino pristen se naroča pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg šte. 16 (Hrvatska). — Tudi Fellerjevo lagudno odvajajoče rabarbarsko kroglice zn. »Elza-kroglice« se lahko istočasno naroče: 6 školjčice stane poštnine prosto samo 4 K 40 v. »Elza-kroglice« so priznane, žolcede krepijoče odvajalo neodnega in točnega učinka in jim je dati prednost pred vsemi dražejimi sredstvi. — Zelo pripraven za uporabo in točnega učinka je nadalje Fellerjev mentolov črtnik (1 K) zoper migreno. (— vi —)

Tedenska pratika.

Petek, 18. februarja: Sv. Simeon, škof in mučenec. († 107.) — Sv. Flavijan, škof. († 449.)

Sobota, 19. februarja: Sv. Amand, škof. († 684.) — Sv. Julijan, spozn. — Sv. Konrad, spozn. — Sv. Viktor, mučenec.

Nedelja, 20. februarja, prva predpepelnična: Bere se evangelij o delavcih v vinogradu. — S to nedeljo se začne velikonočna doba, ki obsega 16 tednov: 3 predpostne nedelje, 6 nedelj v postu in 6 po Veliki noči. Predčuje nam ta doba neskončno ljubezen Sina božjega, njegovo trpljenje, smrt, vstajenje in vnebohod. — Sv. Elavterij, škof. — Sv. Janez, miloščinar. († 619.)

Ponedeljek, 21. februarja: Sv. Maksimilijan, škof. — Sv. Eleonora, kraljica. — Sv. Efrem, diakon. († 380.)

Torek, 22. februarja: Sv. Margareta (Marjeta) Kortonska, spokor. († 1297.) — Sv. Petra stol v Antiohiji.

Sreda, 23. februarja: Sv. Peter Damijan, škof. († 1072.) — Sv. Seren, mučenec.

Četrtek, 24. februarja: Prestopni dan.

* * *

Solnce vzhaja ob 7. uri 7 m. — Zahaja ob 5. uri 26 m.

Luna: Dne 19. febr. sčep ali polna luna zjutraj ob pol štirihi.

* * *

Sv. Margareta Kortonska, spokornica.
(† 1297.)

Sv. Marjeta ima pridevek Kortonska od mesta, ki je v njem preživela čas spokornega in bogoljubnega življenja. Rojena je pa bila v mestu Alviano na Toskanskem. Mater je izgubila že v zgodnji mladosti. Bilo ji je šele sedem let, ko je postala sirota brez matere. Brezsrčna mačeha ni bi-

la po tem, da bi mogla lepo in živahno deklico ohraniti na dobri in čednostni poti, zlasti ker je Marjetica silno hrepnela, da bi ugajala ljudem.

S 16. letom se je umaknila domači hiši ter šla v sosednje mesto Montepulciano. Tu se je začelo njeno slabo življenje. Devet let je živela tjavendan in brez Boga, kakor se — žal — tudi danes godi marsikateri mladenki, ki se izmuzne nadzorstvu skrbnih staršev, pa sili v mesto, da tam zapravlja mladostno moč, čednost in srečo. Marjetine nesreče je bil kriv neki mlad pa bogat trgovec, ki so ga pa na neki kupčijski poti roparji napadli in ubili. Tri dni je čuval njegovo mrtvo truplo zvest psiček. Nato pa prisopiha k Marjeti in se ji dobrika, kakor bi jo nekam vabil. Gre za njim. Psiček leti naprej v gozd, kjer je bilo smrdljivo truplo ubitega trgovca. Bilo je že naglito in polno nemarnih črvičev. Pogled na to gnusobo jo je tako pretresel, da je v trenutku sklenila zapustiti mesto in se podati v očetovo hišo.

Kakor izgubljeni sin je hitela k svojemu očetu ter kleče prosila odpuščanja.

Oče jo je milostno sprejel. Neprestano, noč in dan je objokavala Margareta svoje prejšnje življenje ter opravljala tudi javno pokoro pred vhodom v domačo župnijsko cerkev. Njena mačeha je mislila, da trpi vsled tega ugled njene hiše, pa je pregorila moža, naj spravi spokornico kam drugam. Marjeta se je podala nato v Kortono. Prvo noč je preživela iz domače hiše takorekoč izključena mladenka na prostem. Bila je noč dušnega boja. Nekaj ji je prigovarjalo, naj bi se vrnila v Montepulciano, kjer se ji bo še dobro godilo. Toda močnejši je bil glas, ki jo je vabil v Kortono, čes pogum, Bog bo zate skrbell

V Kortoni je stopila najprej v službo, kjer se je izkazala kot stanovitna spokornica, nato je bila sprejeta v III. red svetega Frančiška. Po dolgih 23 letih ostre pokore je blaženo v Gospodu zaspala.

Bog nas je uvrstil na pot nedolžnosti in čednosti. Kdor krene s te poti, mu ostane samo še pot pokore. Druge poti, ki bi vodila do zveličanja, ne poznamo. — »Pojdi, kamor hočeš, išči, kar hočeš, pa ne boš našel varnejše poti, kakor je pot križa.« Tomaz Kempčan.

Najnovejše z bojišč.

Albanija. Avstrijske čete, ki prodirajo v Albanijo, so došle do reke Rsane (Arsen). Sovražnik se je umaknil na južne

bregove navedene reke, ki teče 10 km. severno od Drača. — Italijani nameravajo Drač izprazniti. — Bolgari so zasedli kraj Fieri (okrožje Muzakija), ki je oddaljen samo še 25 km. (severno) od Valone.

Soško bojišče. Novopridobljeno postojanko na ozemlju Rombona so poizkušali Lahi s ponovljenimi napadi iztrgati iz naše posesti, pa se jim ni obneslo. — Topovski boji so postali bolj ljuti. Ali se pripravlja nova italijanska ofenziva?

To in ono.

Pri jedi. Neka gospodinja je imela to navado, da je žgance v skledi zabelila najbolj na enem kraju; zabeljeno stran je pa vselej obrnila pred svojega moža. Ko nekdo zopet gredo jest, se vsedeta najprej dva hlapca, potem pride pa še gospodar. Prvi hlapec se vsede na gospodarjevo mesto; toda gospodar prime skledo, jo zasuče tako, da je bila zabeljena stran proti njemu, ter reče hudomušnežu: »Takole se selce suče.« Hlapec prime za skledo, jo pomakne zopet nazaj in pristavi: »Takole se pa luna vrti.« Drugi hlapec, videč to prerivanje, se razvname, pograbi skledo, jo obrne ter trešči na mizo s pristavkom: »Tako je pa, kadar strela udari!« Kako so potem jedli — zgodovina ne pove.

Požar. Sosedje prihrume v gostilno, kjer ga je ongavi Marko imel že za silo pod kapo, pa zavpijejo nad njim: »Marko! Za božjo voljo, ali ne veš, da je v tvoji hiši požar!« — Ta pa se smehljaje odreže: »Seme neumnel Sem čisto brez skrbi; saj imam ključ pri sebi v žepu.«

V norišnici. Umobolni: V mladosti mi je mati vedno pravila: »Tomaž, pameten bodi in priden!« Pa spet: »Pamet, nujaj, pamet!« Jaz pa sem pamet, nujal in, nujal tako dolgo, da sem vso, iznujal.

Zelo točna ura. V neki gostilni ni bilo ure. Gost vpraša gostilničarko, kako je to, da ne oskrbi ure. Ona mu pojasni: »Staro uro so mi ob zadnjem tepežu razbili, nove pa nihče ni hotel kupiti. Meni zase ni treba ure, gosti jo imajo pa pri sebi. Poglejte, vsak večer gre v istem redu: Ob sedmih pride gospod profesor; ko kliče drugi četrt vina, tedaj je osem. Takrat začno kvaritati profesor, zdravnik, sodnik in davkar. Kadar se skregajo prvič, je točno pol devetih. Ob devetih pride zopet točno vsak večer družba trgovskih pomočnikov, ki jamejo tudi metati podobice in se skregajo točno ob pol desetih. Ob desetih se kregajo na obeh straneh, ob pol enajstih pa pride penzionist Lovro. Ob enajstih je pa policijska ura, ko se oglasi stražnik.

Vse zaman. Učitelj se trudi, da bi navadil malega dečka števetati, pa pravi: »Ako imaš eno nogavico že na nogi, eno pa obuješ še na drugo nogo, koliko nogavic imaš potem na sebi?« — Učenec: »Jaz nimam nikdar nogavic.« — »No, čaka: Tvoj oče kupi, recimo, prasca; vi pa imate že prasca v hlevu. Koliko jih imate potem pri hiši?« — »Pri nas nimamo nič prascev.« — Učitelj: »No, poglej! Tvoja teta ti kupi za božič jopič; ti pa imaš že jopič na sebi. Koliko jopičev je to?« — Učenec: »Ta mi ne kupi nikdar ničesar.« — Učitelj: »Ti imaš jabolko v žepu. Mati ti da še eno, koliko jabolk je to?« — Učenec: »Smo že vse snedli, jih nimamo več.« Učitelj: »Poglej! Ubogi beraček ima v žepu kosček kruha; ti mu daš tudi kos svojega. Koliko kosov ima?« — Učenec odločno: »Svoj kruh sam snem, še meni ga je premalo.«

Ponižnost generala pl. Mackensena. Mackensen je sedaj s svojo armado pred Solunom. Ko je bil povišan za maršala, je pisal svojemu prijatelju med drugim tudi tole:

»Vojakova sreča je dar božje milosti, moja zasluga je majhna. Da sem postal maršal na bojišču in da imam še mater, ki je ta čas doživela, v tem — se mi zdi — je moja sreča še popolnejša.« Besede znamenitega generala izpričujejo njegovo plemenito mišljenje, izredno skromnost, strah božji in otroško ljubezen do matere. Ni čuda, če vojaštvo takega moža in poveljnika spoštuje, ako pod njegovim poveljstvom radevolje prenaša vse trpljenje, ako je po zgledu svojega generala prešinjeno zaupanja v Boga.

Vprašanja in odgovori.

F. V. — Radeče: Krivica, če je resnična, se mora obojati; toda pritožiti se je treba na pristojno mesto. Sicer se pa enake nepravilnosti gode gotovo tudi drugod, a jih je težko odpraviti, ker dotični, ki se okoriščajo, znajo dobiti tudi izgovore. — Je pač res, da je revež povsod zastavljen — le pri Onem ne, ki je neskončno pravičen.

A. T. — Reka: Posredovalnica na Dunaju, katere naslov smo že opetovano natusnili na tem mestu, bi Vam utegnili izposlovati kaj bolj gotovega o ujetniku Martinu Bole. — Pisma in karte iz Rusije deloma sploh ne pridejo, zlasti pa težko, če je slaba pisava.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se boleznin, nego zdravit.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vaduštljivi, katerim Sirolin znafno oledha naduna.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinek je Sirolin z ugodnim vspohom na splošni počutek.

Dobre knjige.

Vzor mladine. Spisal dr. J. Valjavec. Natisnila Katoliška Tiskarna v Ljubljani. Cena 70 vin. — Knjiga opisuje življenje vzornega salezijanskega gojenca Dominika Savio. Prirejena je po ital. življenjepisu, ki ga je sestavil Dominikov učitelj don Bosko.

Skrivnost presv. Rešnjega Telesa. (Dr. Jos. Valjavec.) Ljubljana, 1916. Natisnila Katol. Tiskarna. Cena 1 K. — Obe knjigi se naročata v Salezijanskem zavodu, Rakovnik-Ljubljana.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 9. febr.: 59, 40, 25, 88, 13.
Dunaj, 12. febr.: 71, 11, 65, 25, 16.

SKRIVALNICA.

Kje je iskalec zlata?

Tiskovine

za žrebčerejo se dobijo v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani**, in sicer:

- Dopustilni list. št. 222
- Spuščalni list za žrebce. št. 223
- Spuščalni spisek za žrebce. št. 224

386 U 10/16/3

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Skofljoki je razpravljalo danes v navzočnosti drž. pravdnika Luznarja, obtoženke Marije Starman o obtožbi, katero je dvignil javni zasebni obtožitelj zoper obtoženko, zaradi prestopka navijanja cen ter je po predlogu, stavljenem po obtožitelju, naj se kaznuje, razsodilo tako:

Obtoženka je kriva, da je v zadnjem času od vojakov kupljeni komlani kruh prodajala svojim gostom v koscih, tehtajočih a po 9 dkg za visoko ceno a po 10 v, da je torej izrabljala izredne z vojnimi stanjem povzročene razmere, za neobhodno potrebne reči zahtevala obitno čezmerno ceno.

Stem je zagrešila prestopke navijanja cen po §u 14 t. l. c. n. z dne 7. 8. 1915 d. z. 224 in se obsoja po eit. §u z uporabo §§ 266 in 261 k. z. v 30 (trideset) kron globe, v slučaju neizterljivosti pa na 3 dni zapora in po §u 389 k. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Škofjaloka, dne 24. januarja 1916.

Šumer, s. r.

Najden denar

2570

pomenja naše najnovejše poročilo o srečkah, vsebujoče srečkovo skupino štev. 5 na 50 mesečnih obrokov po samo 3 krome z glavnimi dobitki

180.000 kron.

Poročilo se pošilja brezplačno.

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj se za pošiljanje

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljuje se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Nacelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, protin. stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Poljak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Forstnik, c. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetnik v Ljubljani; dr. Fran Kapež, odvetnik v Ljubljani; F. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prot. konslovnik v Ljubljani; Fran Vozble, c. kr. gimn. prot. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Blakar, profesor v Ljubljani; K. Gruba, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revisent in konsentnik v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dož. divlj. in rečne, nezo. in lamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških doh., rentna in ljudska, nezagodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri divljenski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838 — Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732.122-76 V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232-66

Kdor zamerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno bkrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do prvi umrlega podružnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zas opnk se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Kako pozno je sedaj?

tako se stiši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka "IKO" najboljši zanesljiva ura.

Lastna znamka "IKO" najboljši zanesljiva ura.

- St. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti K 8-40
- " 410 Nikel.-anker-Roskopf ura " 4-10
- " 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče " 5-90
- " 719 Srebrna rem. ura " 7-80
- " 720 Srebrna cilind. rem. ura " 9-70
- " 1450 Bela kovinasta verižica " 2-60
- " nikelnasta " 1-
- " 916 Srebrna verižica " 3-20
- " 89 Double zlata verižica " 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapetnice, zavratne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogledje itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Raz: Očija se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švic

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Hranilnica kmečkih občin

Dunajska cesta 31. 38
v hiši Zadrुžne Zveze

v Ljubljani

Nasproti „Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice

□□□□□□□□ — Usanovljena leta 1911. — □□□□□□□□

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

Rentni davek plačuje iz svojega. — Vložne knjižice drugih denarn. za-

vodov sprejema kot gotov denar ter se obrestovane ne prekine. —

Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njegov poslovanje je pod nadzorstvom posebnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani. Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

100 litrov zdrave domače pijače,

ovozujejo, dobre in sejo gasoci si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V bogati so snovi za ananas, jabolčni, grenadine, malinovo, poprova meta, mskatejevo, pomerančni, dišča perla, višnjevo. La pijača se lahko pije ali navlaži hladna posami pa vroča mesto rumna in ržana. Skaziti se ne more. Snovi s hranilnimi navodilom stanejo K 3.50 franko po povzetju. Na 2 takih porcij dodam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarna, delavnice itd. neopredeljena vrednosti, ker delavce ta pijača osvaja in ne upijani, valed česar ne zgube nič na svoji delovno moči. Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 641, Morava. 2599

Surovi sladkor

ima v zalogi Gospodarska Zveza v Ljubljani in sprejema tozadevna naročila. Oddaja se v najmanjših množinah po 100 kg. Občinam se lahko določijo kompletne vagoni. 309

Uojne ure na zapestnico

iz nikla ali jekla K 10 — 12 — 14 —, s radijevo svetilno ploščo K 14 — 16 — 18 —, s la kolesjem K 22 — 24 — 30 —, s radijevo svetilno ploščo K 28 — 30 — 32 —, s precizijskim kolesjem K 44 —, srebrna ura zapestnico K 18 — 20 — 22 — zista ura na zapestnico K 70 — 80 — 100 —
Bleto jamstvo, Zamena dovoljena ali denar nazaj. Posilja se po povzetju; na bojno polje proti vposlatvi zneska in 30 v za poštino.
Prva tovarne ur JAN KONRAD, a. kr. dvorni založnik, Brax št. 781 (Češko). Glavni cenik zastonj in poštino prosto.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

1440

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe. 2. vse premično blago mobilije polske orodje, stroje, živino zvonove in snako. 3. vse polske; ridelke, šiva in krmo. 4. zvonove proti prelomu. 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživlja in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamerne osebe za doželno nizavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico
Varnostni zaklad in udnina, ki so znsale L. 1912 K. 673.35. 17. so poskočile koncem L. 1913 na K 736.147.17.
Ieda: čimveje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo vesel zaklad.
Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništv v Celju in na Frossku, kakor tudi po vsah tarah nastavljeni poverjeniki.
Cene primerne, hitra ocenitev in takojšnje izplačilo.

Ne poskušajte oltok samih, da se požari omeljite!

Ne poskušajte oltok samih, da se požari omeljite!

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5, prtiličje, v las. hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadrुžniki, temveč

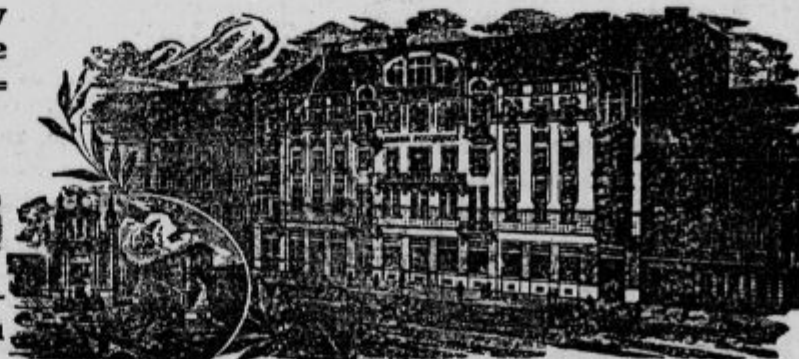
tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 3/4 %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

**Herbabny-jev podfosfornato-kisli
Apnenc-železni sirup**

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preiskujen in priporočen pravi sirup. Odstranjuje sise, pomiljuje kašelj in vsbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2.50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Earmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.)

DUNAJ, VII.,

Kaisersstrasse Nr. 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sevednju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Velšperku.

DOMI SE V VSEM LEKARNAH!

Prisrčno zbrano z zdravilno navodilno znamko

Prad posredujevam se sviti

Raznošilja se vsak dan.

**VARSTVENO ZAVAROVAN.
PURJODAL.**

Najboljši jod sarsaparilla-izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krč, kakor tudi boli, ter preprečuje vnetja. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla-izdelek prepišuje, se uporablja z najboljšim uspehom. Lahko prebavlja in ne moti v poklon.

Cena steklenici K 2.20, po pošti 40 vin. več za zavitek.

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gnetu, infuzenci, prani, vratni in bolesti v hrbtni

Sidro-Liniment.

Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 90, 1.40, 2.—
Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 2.
Dnevno razpošiljanje.

**Na prodaj ima
:: brinje ::**

za kuho brinjevca v poljubnih množinah po nizki ceni tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 322

Edino dobri in solidni stroji so samo „Gritzner“ in „Afrana“
Prednosti: kroglični tek, biserni ubod (Perlstick), Pouk o vzevanju in krpanju brezplačno v hiši.
Edina tovar. zaloga šivalnih strojev
Josip Petelin
Ljubljana
blizu franc. mostu, 3. hiša za vodo.
Kletna carinica.

Denarija ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako nečete malim trudom doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, posijte za pojasnilo v pismo znamko za 10 vin. in svoj natančen naslov na:

JOSIP BATIČ
Nirška Bistrica 30, Kranjsko.
Opravilo je pripravno za moške in ženske.

**Kupujte v Katoliški
Bukvarni!**

**Kava
50% ceneje!**

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva. 5 kg vreča za poskušnjo K 12.50 post. presto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega kave daje za K 2.50 tudi 50 kom. razgl. lepih razgl. letnice poštje za K A. Schapira št. 479, Izvoz kave in čaja, TISZABOGDANY, Ungara.

**Od 1. februarja
okroglo 10%**

večja cena vsled velikega podražanja stroškov za vse maščobne snovi, stekla, zavijalnih predmetov itd. Nove nadrobne cene so po vseh lekarnah in drožerijah Avstro-Ogrske sledeče:

Lysoform v izvornih steklenkah (zeleno steklo)				
	po 100 g	250 g	500 g	1000 g
	K 1.—	2.—	3.50	5.50
Lysoformovo milo v eleg. kartonih kes				K 1.60
Lysoform s poprovo meto astna voda steklen.				K 1.60

Kupujte Lysoformove izdelke same v izvorni opremi, z znano varstveno znamko.

Dr. Keleti & Muranyi, kemične tovarne, izdelovalnica Lysoforma, Ujpest,

Najboljše in najcenejše

posteljno perje se dobi

pri več kot 50 let priznani najboljšem izvoru
D. SCHNURMACHER, Taus, št. 246 (Česko)
Cene po kakovosti
5 kg od K 10 — naprej
velike postelje K 16 —
Odda se tudi večja količina posteljne prevleke, inleta, odej itd. po nizki ceni. — Pišite še danes! Cenik in vaščni zaštonj ter posteljno prosto.

**Semenska trgovina
Alojzija Korsika**

v Ljubljani, Bleiweisova cesta (Vrtača 3)
raznana častitemu p. n. občinstvu, da je moj novi

cenik za leto 1916

izšel in se dobi brezplačno. V zalogi so najboljše travna, poljska, zelenjadna in cvetlična semena na drobno in debelo. Z odličnim spoštovanjem
800 **AL. Korsika.**

**Najboljša
vojna jed**

otroke in odrasle se napravi iz doktor Oetker-jevega praška za puding po 20 v, 1/2 litra mleka in 5 dkg sladkorja, k čemur se lahko doda še 1—2

jajca. Ti pudingi tvorijo radi svoje sestave ravnotako slastno, kakor redilno — zlasti kosti tvorečo — močnato jed in jo zlasti otroci vedno radi jedo. — Z različnimi, okusnimi stvarmi, kot vaniljo, mandlji, čokolado, se tem pudingom lahko da različen okus, ali pa se zraven servira raznovrstno sadje ali sadne soke. Otrokom naj se daje puding opoldan pri kosilu in zvečer, predno gredo spat. Če se mesto 1/2 litra mleka

vzame 1 1/2 litra, se more s praškom pripraviti jako izdatno in okusno mlečnato juho, ki diši po sadju. — Dr. Oetker-jevi praški so jako po ceni in se z njimi lahko in hitro prireja jedi. Navodilo za vporabo je na vsakem zavojčku. — Na prodaj po vseh prodajalnah, kjer imajo v zalogi Dr. Oetker-jeve pečilne praška